

VEZETŐK LAPJA

A MAGYAR CSERKÉSZVEZETŐK ÉS SZÜLŐK FÉLÉVI ÉRTESÍTŐJE

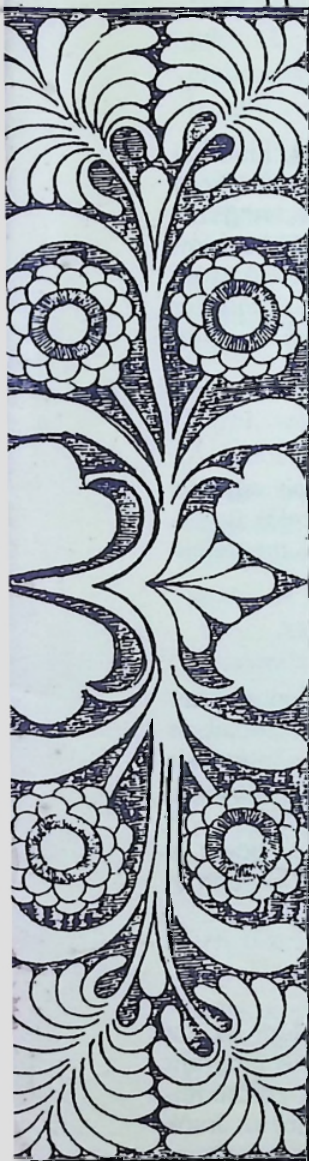
1994

80. SZÁM

DR. NÉMETHY GYÖRGY 1934-1994

Az én módszerem

A VL-ben régebben rendszeres rovatot vezettünk ezen a címen, amelyben a cserkészvezetők ismertették sikeres ötleteiket, bevált cserkész-foglalkoztatási, próbáztatási módszereiket. Az alábbi cikk felújítja ezt a hagyományt, amit rendszeresen folytatni kívánunk. Kérünk minden parancsnokot és aktív vezetőt, hogy gyűjtse össze bevált módszereit, amelyekből mindyájan tanulhatunk és küldje a VL-nek.

NÉPDALTANÍTÁS (TÁBORKETERTBEN)

Keret: Regősök népdalt gyűjtenek különböző magyar tájakon.

Lebonyolítás: Akadályversenyszerűen. Minden őrs kap egy kazettás magnófelvételt, amellyel elmennek a "falvakba" népdalt gyűjteni. Az egyes falvakat képviselő vezető (esetleg népviseletben) némi rábeszélésre elénekel az őrsnek egy addig nem ismert népdalt, amit azok felvesznek hangszalagra. Három-négy "vidékre" mehetnek gyűjteni egy-egy új dalt megörökítve. A nédalokat azután hangszalagokról megtanulják, és az egy-két nappal később rendezett nédalversenyen előadják. Kombinálni lehet más néprajzi ismeretek - népviselet, népművészet - tanításával. *Nálunk ez meglepően jól sikerült, és a máskor a tábortűznél alig-alig dünnnyögő kamaszfiúk lelkesen énekelték az azelőtt teljesen ismeretlen népdalokat.*

ÜGYESSÉGI AKADÁLYPÁLYA (ROHAMPÁLYA)

A szokásos akadálypálya verseny azzal a változattal, hogy két csoport két pályát épít egymás számára. Így a cserkészek tervezik is, nemcsak végrehajtják a feladatot. Hozzáértő vezetők ügyelnek arra, hogy mind a két pálya biztonságos, cserkészies és a versenyzők színvonalának megfelelő nehézségű legyen.

ROVERFOGLALKOZTATÁS CSAPATKERETBEN

A csapatban több 15-18 éves fiatal van, akik nem mindegyike vezető. Rendszeres roverfoglalkozást tartunk minden rendes cserkész összejövetel elején, mialatt a fiatalabb cserkészek magyar iskolában vannak. (A magyariskolát a csapat tartja fenn.) A rovergyűlés időszerű problémák megvitatásából (valaki mindig felkészül egy témával), különleges programokra való felkészülésből, feladatok megbeszéléséből áll. Az ezt követő kétórás cserkészfoglalkozásban a beosztott vezetőkön kívül átlátásban az őrsnélküli roverek is résztvesznek mint "szakelőadók". Így az őrsvezetők dolga is könnyebb, a roverek is résztvesznek a cserkésznevelés munkájában és az őrsvezetők sem maradnak ki a különleges rover programokból.

SZÜLŐI TÁBOR

Hétvégi táborozás magán a táborhelyen a cserkész-szülők számára. A résztvevők férfi és női őrsökbe oszva, sátorozva cserkész-tábori életet élnek fiatal vezetők irányítása alatt. A program lehetőség szerin tipikus tábori tevékenység: tábordisztítás, forgószinpad, reggeli torna, zászló felvonás, tábortűz, stb. A főzést étkezésenként más-más szolgálatos őrs intézi. Őrsvezetőt az őrsök maguk közül választanak, rajvezetők és a "programtörzs" fiatal vezetők (öv., st.). Más cserkész nem vesz részt a táborozáson. *Tapasztalatunk az volt, hogy a résztvevő szülők nagyon élvezték, igyekeztek cserkésziesen viselkedni, és sokkal jobban értékelték utána a cserkészvezetők munkáját.*

Pigniczky Eszti és Avvakumovits Ottó

Búcsú az igaz embertől, tudóstól, cserkészről, aki egy életen át hűséges volt hazájához, a tudományhoz és az ifjúsághoz.

Dr. Némethy György - 1934 - 1994

Dr. Némethy Györgyöt, a külföldi magyar cserkészlet elnökét gyászoljuk! Mi, akik most ennek a nagyszerű embernek koporsója mellett állunk, akik barátai voltunk, akik szerettük, tiszteltük őt, tanúságot tehetünk, hogy tudós élete és cserkészvezetői tevékenysége milyen mély emberségben ötvöződött eggyé.

Nem sokkal azután, hogy átvette a doktori diplomát, egy öreg barátja, tudós atomfizikus, a magyar cserkészlet valamikor élenjáró vezetője, rákérdezett: "döntöttél-e már jövődet illetően? Kutató leszel, vagy a termelés szolgálatába állsz? A tudomány egész embert kíván. Cserkészkedésed akadályozhatja tudományos munkádat." Ő az idősebbnek kijáró tisztelettel, de határozottan válaszolt: "Nem én leszek az első, aki bár elkötelezte magát a tudománynak, szolgálni fogja az ifjúságot is."

Amikor a Rockefeller University meghívta tanárnak, nemcsak felajánlották a pozíciót, de azonnali munkába lépését is kérték. Közismert szerény mosolyával válaszolt: "Csak két hét múlva kezdhetek. Addig magyar cserkész vezetőképzőtáborban van még dolgom."

Sohasem kereste a nyilvánosságot. A tudós világ maga ment utána. Elhalmozták jelentős megbízásokkal. Európa legnevesebb egyetemein gazdagította hallgatóit rendkívüli tudásával: Sorbonne (Párizs), Basel (Svájc), Erlangen (Németország), Róma és Nápoly, csak néhányat említve. Az USA-ban előbb a Cornell, majd a Mount Sinai egyetemeken működött tekintélyes kutató-professzorként. Északamerika számtalan egyetemén, azontúl Japánban és a Magyar Tudományos Akadémia meghívására otthon is tartott előadást. Tudományos cikkei, írásai a fizikai-kémia egyik legtöbbet idézett kutatójává tették.

Ha csak ennyit tudunk dr. Némethy Györgyről, ebből is felmérhetjük, milyen kiváló ember kortársai lehettünk. Ám csak ha hozzávesszük, hogy franciául, németül, olaszul, angolul és magyarul, öt nyelv tökéletes ismeretének birtokában, mindenütt az ország nyelvén tartotta előadásait, csak akkor érthetjük meg igazán, a tudós-világ feléje sugárzó tiszteletét.

Ezért vehette át 1972-ben Rómában nagyon fiatalon, VI. Pál pápa kezéből a Pápai Tudományos Akadémia aranyérmét, amelyet számos további tudományos elismerés követett.

Egy alkalommal Teleki Gézát, Magyarország korábbi kultuszminiszterét kérdeztük apjáról a főcserkészről. "Apámat a körülmények kényszerítették a politikába - válaszolta. Nem volt politikus, Bár világszerte tisztelték, mint tudós professzort is, Teleki Pál mindenekelőtt humanista volt." Mi pedig, akik most ennél a sírnál állunk, arról teszünk tanúságot, hogy dr. Némethy György személyében a külföldi magyar cserkészlet élén is olyan tudós humanista, példakép állt, mint Magyarországon Teleki Pál.

Tisztavatasaink során, a 9-ik törvény magyarázatánál gyakran gondoltam rá, aki nem tartozott a pénzherdálók közé. Azért is lett szövetségünk egyik legbőkezűbb mecénása. Cserkészintézményeink vásárlása idején elsőként tette le mindenkor jelentős összegű adományát.

1956-ban néhány amerikai szervezet kérésére, a magyar cserkészlet vállalta főiskolás menekültek egyik jelentős csoportjának gondozását. Ő akkor maga is egyetemi hallgató, egyetemi munkáját megszakítva elsőnek jelentkezett Camp Kilmerben a jó ügy szolgálatára.

Szerényen, háttérben végzett tevékenységét, annak hatalmas eredményeit szinte lehetetlen megfelelőképpen méltatni. Cserkészkönyveink társszerkesztőjeként tartják számon. Ám a kutatásban, előkészítésben végzett munkájával a legtöbb érdem az övé. Vezetőképzésünk szellemi alapjait még a 60-as évek elején ő rendszerezte. Utódai azt építik, azt csiszolják mindmáig. Rendkívüli adottságaival képes volt közmegelégedésre egyeztetni különböző véleményeket. Mindenkit türelmesen meghallgatott, bölcs tanácsokat adott. Külföldi cserkészletünk szellemiségének megteremtésében vezetőszerpe elvitathatlan.

Barátai, tisztelői, akik itt most összegyűltek, az ideális közösségi embert példázzák róla. Élete az áldozatkészség, az önzetlen szolgálat útját mutatja. Végtelen szerénysége, mély bölcsessége, irányt kereső botorkálásainknak ezután is fáklyafénye lesz. Megpróbáljuk különös tehetségét adoptálni, amellyel emberi gyengeségeinket "felülről" nem lenéző, hanem elnéző mosollyal figyelte és soha nem sértődött meg, ha akaratlanul bár, de megbántottuk.

Megrendülten állunk itt koporsójánál. Sokezer külföldi magyar cserkész gyászol együtt velünk. Torkunkat sírás fojtogatja. Veszteségünket szavakkal kifejezni képtelenek vagyunk. Élete számunkra mindenkor példa marad, mert "Jó mulatság, férfi munka volt".

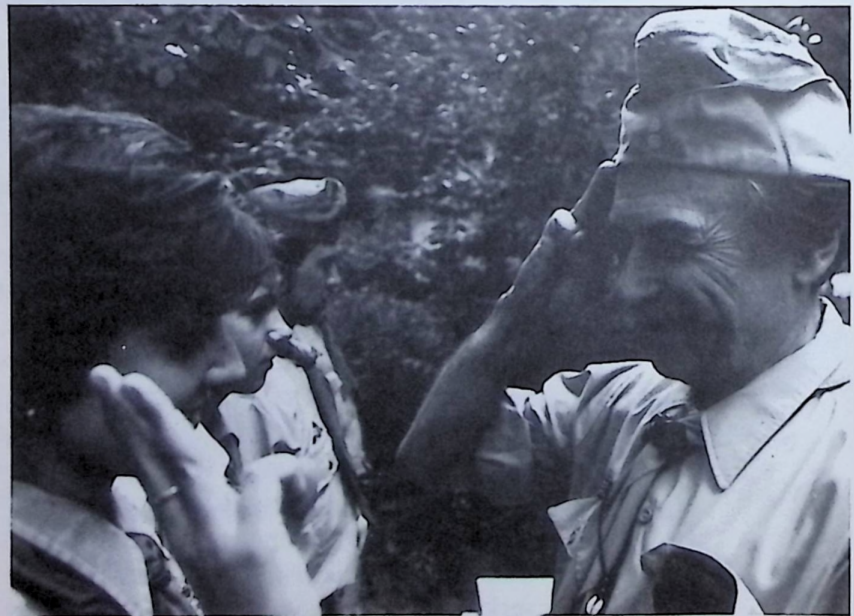
Bodnár Gábor

Indulóban

Kint illatozik az orgona,
nyílik a tulipán
De te már befelé fordultál
lehunyta szemed.
A betegszoba barna nyugalmaiban
méri az ingaóra a másodperceket.
Még nem engedünk.

Gyurikám, itt vagyunk,
itt vagyok, Apu. Körbeállunk,
fogjuk a kezéd,
és te még megteszed,
hogy néha visszanézel ránk,
újra ránknyitod szemed.
De már lassan itt az ideje
Szabályos az ingaóra üteme.
Egyszer csak megszólalsz.
Most menjünk tovább, Évikém,
mondod szelíden, és én
őzre gondolok és azurkék tojásra,
híves patakra, fölreppenő vízimadárakra.

Dömötör Éva - 1994. május 9-én.

Dr. Némethy György kezébe teszik le a fogadalmat
a kárpátaljai cserkésztestek 1992. júliusában,
Teleki Pál sírjánál, Máriabesenyőn.

Búcsúzunk

Dömötör Gábor (Rio de Janeiro)

Búcsúzunk Tőled, Gyuri. Szeretettel, tisztelettel és szomorúan. Szomorúan, mert nehéz elfogadnunk és nem gondoltuk (mint ahogy Te se gondolhattad), hogy ilyen korán, alkotó életed teljében, hirtelen itt kell hagynod bennünket. Megindultságunkban a Veled töltött órák, az együtt végzett munka emlékeibe menekülünk, melyek az évek folyamán az irántad való megbecsülés, tisztelet és szeretet egyre erősödő szálaival kapcsolak hozzád. Életed és munkád bizonyították, hogy a vezetés elsősorban példa. Csendes, megfontolt, kitartó munkád, ismereteid gazdagsága, nemzeded mély szeretete példaként állnak sokszáz fiatal előtt, kiknek nevelésében oly fontos szereped volt, és mindazok előtt, akik Veled együtt dolgozhattak. Mint elismert tudós, mint a művészetek alapos ismerője és rajongója, mint erdőjáró természetbarát, megszemélyesítője voltál ideáloknak, a humanista embernek. S most, hogy elmész, Gyuri, abban bízunk, azzal vigasztaljuk magunkat, hogy tarsolyodban egy sokszínű, eredményekben és élményekben gazdag élet lelki kincseit viszed magaddal. Számunkra maradnak munkád eredményei és az emlékek, melyeket majd növekvő megnyugvással, de nem csökkenő szeretettel fogunk őrizni.

Pillerné Tircka Éva (São Paulo)

Az első fillmorei vk.táboromon ismertem meg, 1961-ben. Ott tanultam meg csodálni szervezőkészségét. Ha a programban hirtelen átszerveznivaló akadt, pillanatok alatt átnézte, hogy mi van, már látta is, hogyan kell és lehet az előadásokat átcsoportosítani. Emlékszem, mennyire megcsodáltam ezt a villámgyors áttekintő képességét, kombinációs készségét.

Amikor 1972-ben megkapta a vatikáni nagydíjat, egy kis ünnepség keretében emlékeztünk meg Dr. Némethy Györgyről, a neves kutató vegyésztanárról, és felakasztottuk, igen büszkén, azt a fényképét csapatotthonunk falára, ahol a hófehér reverendás VI. Pál pápa fog a kitüntetett Gyurival kezét.

Isten Veled, Gyuri, nagyon fogsz hiányozni mindnyájunknak, akik élveztük cserkészmunkád gyümölcseit, hallottuk előadásaidat. Soha nem felejthetünk el Téged, aki a Külföldi Magyar Cserkészszövetség egyik alapköve, iránymutatója, formálója voltál! Neved örökre összeforr számunkra a KMCSSZ nevével, amelyet feleségeddel, vezetőtársaiddal és barátaiddal ilyenre formáltál, mint amilyen. Nagyon-nagy szeretettel, nagyon szomorúan, Éva.

Lomniczy József (Buenos Aires)

Az Ember tragédiáját elemeztük Fillmoreban, a Corvina táborban. Gyuri egy szép fenyő alatt, törhetetlen idealizmussal bizonyította a fiatalabbaknak Lucifer humorát. Magam is a fiatalok közé telepedtem. Gyurinak köszönhetem, hogy a mű gazdag változatosságát felfedezhettem.

A kódexek, a Corvinák szellemi tulajdonosa volt. A miniatűrök, a filigrán ecsetvonások bizalmukba fogadták. Ő aztán önzetlenül minket is beavatott a pergament lapok rejtelmes világába. Űrt hagy maga mögött.

Hevesi-Nagy Tibor (Beaudesert, Ausztrália)

Amikor a Sík Sándor cserkészparkban még vigyázva kellett lépkedni a zászlótér környékén, nehogy kárt tegyünk a fenyőfacsemetékben, meghívást kaptam a vezetőképzés "Mekkájába" a segédtisztképzés művészetéből meríteni és azt a kenguruk földjén felhasználni.

Dr. Némethy György neve ismerős volt nálunk a világ másik végén is, a Szövetség többi vezetőjével egyetemben és természetesen érdeklődéssel vártam a Vele való találkozást.

A segédtisztképző táborban előadásaink között segítettünk egymásnak előkészíteni a gyakorlati szemléltető eszközöket. Egyik vendég-előadónk a szomszédos altáborból beérkezve érdeklődött, melyikünk érne rá szarvasnyomot keresni vele, amin a gipszöntés gyakorlatát bemutatná a jelölteknek. Ahogy elindultunk az erdei ösvényen, bemutatkozott: Gyurka vagyok. Ezzel elmerültünk a természetben: én az idegen érdeklődésével, ő a házigazda hozzáértésével. Magyarázataiból kiérződött a környezet iránti szeretete, szerénysége feloldódott az ismeretátadásban. A keresett nyomot megtaláltuk, a helyet megjelöltük és igyekeztünk vissza a táborba. A többiektől az előadás után tudtam csak meg, hogy Gyurka, akivel az erdei ösvényt jártam, Dr. Némethy György volt.

A tábor után volt szerencsém egy fél éjszakát átbeszélgetni vele New York-i lakásán, a kőrengeteg közepén, ahol ugyanolyan otthonos volt, mint kint az erdőben. Csupán a szarvasnyom helyett az emberiség problémáira kerestük a megoldásokat. Rájöttem, hogy szerény és csendes modora nagytudású és mélyen érző embert rejt. Cserkésztestvért és feljebbvalót a szó szoros értelmében, egyszerű természetességgel. Első találkozásunk emlékét, együtt a többiekkel, szeretettel őrzöm.

Gémesné Réz Katalin (Bietigheim, Németország)

Az I. Kerület nevében megrendülve búcsúzunk Némethy György cscst., szövetségünk elnökétől. Most, hogy elment közülünk, eszünkbe idézzük mindazt, amit Szövetségünk, és benne az I. Kerület, Tőle és Rajta keresztül kapott: tudást és segítséget, tanácsot és bátorítást, példamutatást a cserkészszemléhez való ragaszkodásban, a köteleességvállalásban, a munkában - és mindezt, mint igazi cserkész, "vidáman és meggondoltan". Gyurka bá mindnyájunk vesztesége. Legyünk hálásak Istennek azért, hogy eddig is köztünk maradhatott. Örizzük emlékét szeretettel, és legyen példaképünk további munkánkban.

Herédi István (Montreal)

Először 1959-ben találkoztam vele a Csányig tanyán. Kiképzőm volt az őrsvezetőképző táborban. Csendes, szerény megjelenése meghatározó volt számomra. Cserkészideál volt!

Az utóbbi években mint kiképző társának nagyon jól esett, hogy magasabb tudása ellenére egyenlőnek kezelte. Hiányozni fog bölcs és szerető tanácsa.

Glaser János (Montreal)

Dr. Némethy György cserkésztestvér volt, akinek otthona mindig nyitva állt, akinek mindig volt ideje mást meghallgatni, aki mindig gyengéd volt, de sohasem gyenge.

Cserkészvezető, aki mindig tisztában volt azzal, hogy a cserkészlet a gyerek világa, ahol a gyerek a fontos, nem a vezető.

Tábortűznél ültünk. Mária, a lánya, a mintatáborban volt velünk. Tábortűzi számként kötélhidat vertünk, csak úgy kézzel tartottuk - de mikor felhangzott a "Gyurka bá", pillanatnyi gondolkodás nélkül felkapaszkodott az imbolygó tákolmányra és végigmászott rajta. Talán, mert ott volt a lánya? Talán annyira megbízott bennünk? Ismerve Gyurkát, azért vállalta az orrabukás nagyon valós lehetőségét, mert szeretett bennünket.

Pelikán Sándor és Anikó (Montreal)

Sok évvel ezelőtt, mint kiképzőnk álltál előttünk. Azóta is szeretett példaképünk voltál. Később megtiszteltetés volt számunkra, hogy gyermekünk is részt vehetett azokon a táborokon, ahol sokoldalú cserkészstudásodat átadtad.

Fájó szívvel búcsúzunk tőled. Szeretettel hordozzuk szívünkben emlékedet, kedves Gyurka.

Vörös Katalin (San Francisco)

Az 1959-es németországi VK táboron ismertem meg Gyurit, az Amerikából átjött kiképző csoport tagjaként. Mint st. jelölt, nagy tisztelettel tekintettem Gyurira, aki mindent tudott, mindig kedves volt, és érezhető volt, hogy hisz az ügyben. Ez a véleményem az évek folyamán sem változott, de most, jóval idősebb fejjel még jobban tudom értékelni, ha valaki egész életében hű tud maradni egy eszményhez. Gyuri tudott, maradéktalanul.

Dr. Kesserű István (Buenos Aires)

Mélyen magával ragadott észszerű és intellektuális magyarsága. Évtizedekig nem volt hajlandó hazamenni a bitortlott országba. Igyanakkor kevesen voltak, akik külföldön többet tettek a hazájukért. Önzetlenül, hangoskodás nélkül. Példát mutatott.

Így találkoztam vele, így él bennem emléke. És még egyet: a leírtakat befedte egy kimondhatatlan finom szerénység, igazi úri magatartás és becsületesség. Erények, melyekkel ritkán találkozunk és amelyek csak nagyon kiművelt és előkelő embereknek adatnak meg.

Fájó szívemmel gondolok húgomra és két unokahúgomra. Innen a távolból lélekben velük vagyunk, fogjuk a kezeiket.

Haynálné Kesserű Zsuzsánna (Bs. Aires)

Először Rómában találkoztam vele. Akkor ismertem meg benne azokat a jótulajdonságokat, amelyeket - már mint sógorom - a későbbiekben sem veszített el soha.

Csendes, kedves lény.

Lelkesedni tudása az iránt, amit szépnak vélt és érzett.

Úri mivoltja.

Óriási tudása, olvasottsága, sugárzó műveltsége, amit önzetlenül adott tovább.

Idealizmusa.

Embersége.

---Magyarsága.

Így állt húgom mellett is. Húgom valódi élettársat veszít el benne, akivel mindent megoszthatott, akire mindig is támaszkodhatott. Kimondhatatlan úrt hagy maga után.

Nagy fájdalom nekem, hogy nem lehetek ott. Végül, hogy az árván maradt kis családot körülveszik az ottani rokonok és a meleg baráti szeretet. Segítse meg őket a Jó Isten. Isten Veled, Gyurikám!

ÁDÁM ATYA IMÁJA DR. NÉMETHY GYÖRGY TEMETÉSÉN

Szomorú szívvel és könnyes szemmel állunk gyermeked Némethy György, szeretett férj és édesapa, rokon és barát, s a Külföldi Magyar Cserkészszövetség elnöke földi maradványai előtt, Szerető Mennyei Atyánk!. Véges emberi értelmünk nem foghatja föl isteni bölcsességed döntéseit s így értetlenül kérdezzük, hogy miért vitted el az élete delén szeretett halottunkat, amikor élete virágba borult s végre elérte azt a munkaü és hatáskört a tudományos világban, amire tehetsége és szorgalma följogosították s amikor olyan nagy szükség volt rá a családjában és a KMCSSZ-ben, ahol annyira számítottunk bölcs, irányító szavára a Szövetségünk átszervezésének munkálataiban.

Tudjuk azonban, hogy a Mindenhatóval pörlekednünk nem szabad s így hálára fordítjuk szavunkat. Köszönjük Atyánk, hogy ha rövid időre is, de mégis csak nekünk adtad Gyurkát. Életével életünket gazdagította s halálával a halálunkra való felkészülésre serkentett bennünket. A halálthozó kör elleni elszánt küzdelmével igent mondott az életnek s minket a rossz elleni kitartó harcra bátorított. Szemünk előtt élte meg az emberebb ember eszményét. Köszönjük a családi otthonba vitt melegségét, a laboratóriumban és a katedrán végzett lelkes munkáját, a cserkészzel való azonosulását, szelid mosolyát, nyugodt, csendes humorát, megértő szívét, s baráti készsörítésát. Dicsérjük, Atyánk, nevedet, mindazért az ajándékért, amit Gyurkában nekünk adtál.

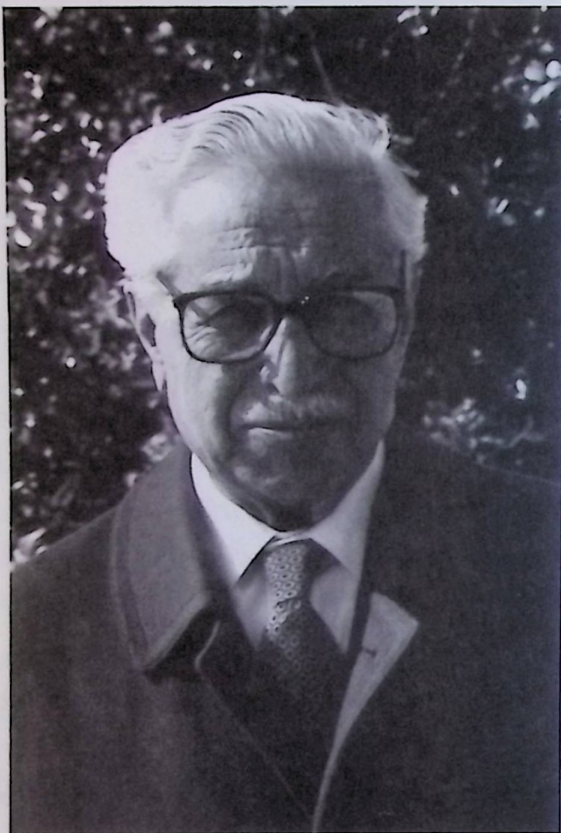
Hisszük, Irgalmas Istenünk, hogy híveid élete megváltozik, de meg nem szűnik, és amikor halandó testünk enyészetnek indul, lelkünket a mennyben örök otthon várja. Te mindig irgalmas, és türelmesen jó vagy hozzánk. Esedezve kérünk Gyurka testvérünkért, akit elszóliottál ebből a világból de aki mindig Benned hitt és remélt. Ne engedd, hogy a gonosz lélek hatalmába kerüljön, hanem add, hogy mielőbb eljusson az örök boldogság honába.

Nekünk pedig akik itt maradtunk, töröld le könnyeinket s tartsd ébren szívünkben a viszontlátás reményét. Állj családja mellett nehéz megpróbáltatásukban és add, hogy a KMCSSZ-ben sok fiatal lépjen Gyurka nyomába az emberebb emberség és a magyarabb magyarság szolgálatában.

Ez a mi kérésünk a Megváltó Jézusunk nevében, aki Veled és a Szentlékkel él és uralkodik mindörökké. Ámen

1994. május 21.

DR. HOYOS JÁNOS KITÜNTETÉSE

Történelmi pillanatnak voltak tanúi a washingtoni Magyar Nagykövetség dísztermében egybegyűlt vendégek 1994 március 13-án. Dr. Hoyos János gróf, a Külföldi Magyar Cserkész Szövetség Nagytanácsának elnöke és Máltai Lovagrend nagykeresztes obedienciás tagja, valamint az amerikai magyar máltai delegáció volt vezetője ott és akkor vette át Tarr Pál nagykövet kezéből a Magyar Köztársasági Érdemrend Tiszti Keresztjét. Az ítélet időnek számító jeges eső ellenére is szép számban összegyűlt vendégek: lovagok, dámák és János-bá sok nem-máltai barátja meghatódottan hallgatták a kitüntetett szavait, aki a második világháború befejezte óta önkaratából sohase tette be lábát magyar állami épületbe s aki most, hogy a ideológiai válaszfalak végre leomlottak, ismét "hazatért". -- Hoyos János 1915-ben született, 1939-ben kapott orvosi diplomát. Szívspecialista és szívsebész, 1948-ban ő végezte társával az első szívműtétet Magyarországon. 1949-ben letartóztatták és internálták. 1950-ben Recskre került.

1951-ben életfogytiglanra ítélték. 1956-ban szabadult. Részt vett a forradalomban. Emigrált az Egyesült Államokba. Jelenleg belgyógyászként dolgozik.

A recski táborról szóló könyvekben a szerzők a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak Dr. Hoyosról, aki orvos volt és nem felcser, s akit szinte a recski tábor őrangyalának tekintetek. Erdey a Recski Tábor Rabjai c. könyvében az a kórházat, amelynek Dr. Hoyos volt a vezető orvosa "a mindenki által irigyelt kórháznak" nevezi s így ír a vezető orvostól: "Külön figyelmet érdemel az önzetlen dr. Hoyos, aki az általunk készített primitív eszközökkel még operált is. Segítőkészségének meg is adta az árát, azért került a büntető brigádba...." (80. o.) Ez volt a "hála" azért a szinte emberfeletti erőfeszítésért, amellyel a raborvos kollegáival együtt egy olyan helyzetben, ami Dr. Hoyos szerint "abszolút istentelen volt" az ÁVH emberi akadékoskodása ellenére irigylésre méltó kórházat varázsolt. Recski élményeire visszapillantva, így foglalja össze benyomásait Dr. Hoyos: "Olyan lehetetlen, hogy ez nyom nélkül elmenjen úgy-e, mert nem az hogy igazságtalan, vagy igazságos volt, hanem, hogy céltalan volt! Teljesen céltalan kínzás volt..."

A követségi ünnepségen Tarr Pál nagykövet, báró Schell Ferenc a Máltai Lovagok amerikai magyar delegációjának jelenlegi vezetője, Dr. Riegler Richard János-bá egykori orvostan hallgatója méltatták az ünnepelt teljesítményeit. Rám esett az a megtisztelő

feladat, hogy a KMCSSZ nevében köszöntsem azt az igazi cserkészt, aki szokásos szerénységével próbálta elhárítani a "magasztalást", mondván, hogy ő csak kötelességét teljesítette: "Azt tanultam valaha és valahol, hogy ha az élet olyan helyzetek el állít bennünket, ahol másokon kell segíteni, akkor meg kell ragadni az alkalmat, még akkor is ha rá fizetünk. Ezt jelenti az, hogy *noblesse oblige* - a nemesség kötelezi!"

Ez a kötelesség készítette arra is, hogy oroszlánrészt vállaljon a máltaiak segély akciójában, melyről beszéde túlnyomó részében beszélt. A vasfüggöny leomlása óta a magyarországi máltai segély szolgálattal karöltve az amerikai máltai delegáció igen kiterjedt, sokoldalú és sokirányú segítséget nyújt a magyarországi és az utódállamokban élő rászorulóknak. Gyönyörű mozaik rajzolódott ki a hallgatók szemei előtt abból a sok színű részletből, amelyről az ünnepelt, magáról a szót elterelendő, beszámolt.

Mi cserkészek büszkék vagyunk János-bánkra aki sok táborunkban viselte gondunkat mint cserkésztestvér és orvos, s mint a Nagytanács elnöke, segített a működésünkhez szükséges anyagi alapot előteremteni. Hálát adunk a Gondviselésnek, hogy őt nekünk adta s gratulálunk a nagyon is megérdemelt, de sohasem keresett, magas kitüntetéshez. Hoyos János élete példájával meggyőzően hirdeti a harmadik cserkész törvényt: "A cserkész, ahol tud, segít!"

Ádám Atya

EMLÉKEZZÜNK GITTA NÉNIRE

Első generációs cserkészvezetőink sora egyre ritkul. Évről-évre egyre többen kerülnek arra a névsorra akiket az Úr magához szólít. Nemrég került erre a listára von Bálinth Imréné, az észak-amerikai cserkészek kedvelt és szeretett Gitta nénije is.

Nem sok cserkészvezetőre illik rá jobban a Teleki-mondás *Kötelességet keresünk*, mint Gitta nénire. Külföldi cserkészletünk bölcsőjétől kezdve életében a magyar cserkészlet mindig meghatározó szerepet játszott. Már a németországi plattlingi menekült táborban kezdte gyermekeit cserkésznek nevelni. A kivándorlás során családjával együtt Clevelandban, majd a New York állambeli Buffalóban telepedett le. Mind ő, mind gyermekei Erika, Imre és a nemrég elhunyt Gábor lelkes cserkészek lettek. Miután a Szövetség vezetői a Sík Sándor cserkészparkot megvették, a Bálinth-család szabad ideje nagy részét ott töltötte - nem pihenéssel, hanem főként szorgos munkával. A park fejlesztésében, szépítésében Gitta néni vezetésével a család élen járt, Imre fia évekig volt a park gondnoka. Ő maga elvégezte a cserkészisztit táborát és fogadalmához híven élete végéig cserkészvezető maradt.

A nyári iskolatáborokban és főként a kiscserkész vezetőképző táborban talált otthonra, ahol rövidesen a tábor nem-hivatalos nagymamája lett. A rábízott munkát a maga csendes, kitartó alaposságával, de fiatalos szívvel-lélekkel végezte. Magas kora ellenére mindig sátorban hált, külsőben-belsőben egyaránt cserkész volt. Magatartásával minden résztvevőnek példát mutatott, s a legapróbb kiscserkésztdl a táborparancsnokig mindenki egyaránt tisztelte, becsülte és szerette.

Érdem szerint boldog emberként költözött el közülünk, s ha halála űrt is hagy maga után, példáját, emlékét szívünkben őrizzük, hiszen ő is mindannyiunkat szívébe zárt.

Bócsayné, Klára

A KÜLFÖLDI MAGYAR CSERKÉSSZÖVETSÉG VÍZÍÓJA MERRE INNEN?

VITAINDÍTÓ ELŐADÁS A BUFFALÓI TISZTI KONFERENCIÁN - 1993

BEVEZETŐ (30 perc)

Mindenki üljön csendben egy percig.....

Nehéz tétlenül ülni? Már zavar, hogy semmit sem csinálunk? Akarunk már tenni valamit? Ide még visszatérek.

Ezzel a perccel és életünk minden percével a jövő előtt állunk. Kint az élet zúlik lefelé.... A társadalom hanyatlik, erkölcsök romlanak.... Mivel a világban élünk, sajnos ennek a világnak van hatása rajtunk is - ez lehet jó vagy lehet rossz. Ha azt várjátok, hogy valami csodaszemüveggel a jövőbe nézzek és egy-két egyszerű javaslattal megoldjam cserkészetünk jövőjét - akkor csalódnai fogtok. Miért? Mert nincs rajtam szemüveg. Miért? Nem tehetem, mert a tartós, eredményes munkáért meg kell izzadni - áldozni kell. De azért mégis kell egy kis útmutatás, egy megszabott irány amiben haladunk....

Emberebb ember - Különb ember! Az újkor lovagja, a mi felfogásunk szerint, a cserkész, aki nem megy el egy gyámolításra szoruló mellett, hogy segítséget ne nyújtana, nem képes hazudni, és akármilyen elszáradt az igazságért. A lelkét nem az önzés és a társadalom egyéb ferde felfogásai, hanem a 10 cserkész-törvény hatja át: egyenes lelkű, kötelességét teljesíti, szolgálatra és segítségre kész, mindennap tesz valami önzetlen jót, testvérének érez minden cserkészt és mindenkihez egyformán udvarias és gyengéd, bármilyen társadalmi osztályhoz tartozzék, csak önmagával szemben szigorú. Szereti a természetet is, jó az állatokhoz és kíméli a növényeket; önálló, de tud tisztelni tekintélyeket, és engedelmeskedik feljebbvalóinak és lelkiismeretének. Higgadt és meggondolt cselekedeteiben, de nemcsak önuralmát, hanem jókedvét sem veszti el soha. Erejével, idejével, pénzével gazdaságosan bánik, takarékos, testében-lelkében tiszta; ismeri önmagát és ismeri hibáit, s azért nem múlik el napja, hogy egy-egy lépéssel ne haladna előre önmaga tökéletesítés útján. Szakadatlanul törekszik új tudás és ismeretek szerzésére, hogy találékonyan, talpraesetten és önállóan helyt tudjon állni a jobb életért és eszményeiért folytatott nagy harcban. Hivatási munkáját is eltölti a hűség és használni akarás szellemével, s bárhová állította őt a gondviselés, az igazi cserkészlélek harcosa, a cserkészszellem apostola, a különb ember gondolatának hordozója. De a magyar cserkész inkább, mind bárki más, tudja, hogy igazi lelki haladás, különb emberré levés, a természet, szokások és öröklés rabságából való szabadulás a saját erejével nem történhetik meg. Azért mély alázattal és őszinte hittel fordul az Úristen kegyelméért; a cserkész minden munkáját, egész életét őszinte és mély világosság hatja át, az Úristen színe előtt, akarata és törvényei szerint éli életét. Tevékenység és lelkiség tehát a magyar cserkész ideál egyik fele.

A magyar cserkészlet alapítói megvoltak győződve, hogy "vagy kap a haza egész embereket, egész jellemeket, vagy meghal a haza". Egész emberek pedig csak az Evangélium kenyerén nőnek. Ezért nem véletlen az, hanem a legmélyebb szükséglet ösztönös megérzése, hogy a magyar cserkészlet legelső képviselői mindjárt eleitől kezdve jobban hangsúlyozták a cserkészletben a jellemnevelő feladatokat, mint bárhol a külföldön. Ezért nem a véletlen műve, hanem a dolgok logikájából folyt, hogy mindjárt kezdettől azok a cserkészalakulatok végeztek jobb munkát és lassanként azok nyomták rá a maguk bélyegét az egész magyar cserkészlet arcára, amelyek eleitől fogva a tudatosan mélyebb lelkiség kialakítását vallották a

cserkészet legfőbb céljának - és amelyek nem így indultak el, előbb-utóbb tengésre vagy sorvadásra jutottak és jutnak.

Magyarabb magyar: tettekben mutatkozó hazaszeretet, áldozatos magyarság a cserkészeszmény második fele. A külföldön született és fölnövekvő cserkész magyarságát önként vállalja. Bár más ország állampolgára, tudatos elhatározással választja a magyarságot és magyar sorsot. Magyar családba született s így magyarságát Isten ajándékának és Istenadta kötelességének és feladatának tekinti. Ebből következőleg egynek érzi magát a magyar múlttal, jelenrel és küzd a magyar jövőért. Ismeri, ápolja és ha lehet fejleszti a magyar nép értékeit, nyelvét, irodalmát, zenéjét és mindazt ami a magyar szellem és érzésvilág értékes megnyilatkozása. Az egység apostola, az összetartó, egymást megbecsülő és megértő magyarság harcosa. A magyar ügyet sajátjának tekinti. A Kárpát-medencében élő magyarság nem közömbös számára. Az emberi jogok tiszteletben tartása és a nemzeti függetlenség kivívása szívügye. Segíti és támogatja a rászoruló, az elesett magyart.

A magyar néphez való tartozás azonban nem korlát más személy, nép, faj vagy nemzet felé. Minden nép ugyancsak az egy Istennek nagy családjához tartozik. "Nemzeti az, aki jogot véd, nacionalista az, aki jogot sért". (Illyés Gyula)

"Nekünk komolyabban kell felfognunk a cserkészetet, nekünk többet kell kívánni magunktól, mert tőlünk többet kíván a mi szerencsétlen édes hazánk! Mi semmit sem csinálhatunk félig, nekünk egész embereknek kell lennünk, mert egész Magyarországot akarunk, és Magyarország mi vagyunk." (Sik Sándor)

Ismerős ez a felolvasott rész? Ádám Atyának a segéd-tisztképző és tisztképző táborokban elhangzott "A magyar cserkész eszmény" előadásának része. A mai napig helyt állnak megállapításai.

Ne felejtjük el, hogy a cserkészet sem nem tömegmozgalom, sem nem demokrácia. Egy önkéntes embernevelő intézmény. Tehát, nem kötelező cserkészkedni, de ha már cserkészkedünk, akkor el kell fogadnunk a feltételeket:

Cserkész-tiszti fogadalom -... Példámmal és munkámmal - erőmhöz képest - azon leszek, hogy a társadalom, a család és az egyes emberek életében a cserkész-törvények szelleme minél jobban valóra váljék. Cserkész-tiszti szavamra fogadom, hogy a reámbízott cserkészeket mindenkor a tíz törvény szellemében és legjobb tudásom szerint vezetem.

Hallottuk a cserkészet céljait, ideális képét. Most egy történelmi visszapillantást szeretnék venni, hogy elődjaink példájából tanuljunk, merítsünk. Nekik sem volt könnyű a dolguk. Próbáltam az eseményekből lesűrni a lényegyet, hogy mi mit tanulunk belőle: (Mivel Szövetségünk története ismerős olvasóink előtt, Pál cserkész-történeti vázlatát helyszűke miatt nem közölöm. Szerk)

1993 Nem a KMCSSZ jövője, hanem a MI jövőnk - **MERRE INNEN?**

MUNKACSOPORTOK

(95 perc)

ERKÖLCSI SZÍNVONAL

Kisegítő kérdések:

Erkölcsi színvonalat tartjuk? Tehát nem csak kirándulunk, magyarkodunk, stb.?

Öntudatos keresztények vagyunk? Példával tudunk apostolkodni? Tisztában vagyunk cserkészeinkkel szemben való felelősséggel?

Gyakoroljuk azt, hogy a vezetés elsősorban példa? A 10. cserkésztörvény szerint próbálunk élni minden körülmények alatt?

Merünk szembeszállni a rosszal? Pisztrángok lenni?

Szem előtt tartjuk, hogy a cserkészlet célja a jellemnevelés (személyiségbe integrált állandó tulajdonságok - őszinteség, pontosság, megértés, tűrés, önuralom, megbízhatóság, állóképesség, tisztaság, stb.), ennek eszköze a próbarendszer (biblia, magyar kultúra, 10 cs.törvény)?

Milyen tulajdonságokat, viselkedést, irányzatot, stb. támogatunk, tűrünk, tiltunk?

Továbbra pótoljuk a család, iskola, egyház nevelését? Tehát, hogy egységes egésszé alakuljon a cserkész?

Válaszok:

Színvonalat tartani kell.

Keményen kell nevelni úgy, hogy a célt tartjuk szem előtt.

* Destruáló illetőket ki kell tenni, de nyitott karokkal visszavárni, ha alávetik magukat a feltételeknek. Tehát nem az illetőt zárjuk ki, hanem a viselkedési módot ami a közösség rovására van. Közvetlen viszonyt kell megteremteni a gyerekekkel, mert egyéneket, egyenként nevelünk. Erre kiváló alkalom és nagyon fontos a kirándulás - van elég együtt töltött idő PÉLDÁRA.

* Ne legyen hamis példa - például, hogy csak a gyerekek előtt beszélünk magyarul. Őrsvezetői szinten nehéz komolyabb témákkal foglalkozni - pl. 10 cs. törvény magyarázatot nem nagyon lehet. A rajparancsnoknak kell számonkérni a viselkedést.

* Nem azt zárjuk ki aki hibázott, hanem aki nem akar javulni - aki életstílussá alakított valamit ami helytelen!

MAGYAR BESZÉD

Kisegítő kérdések:

Magyar beszédet ápoljuk, vagy beolvadunk? Otthon? Cserkészeten? Társaságban? Maradunk a MAGYAR cserkészletnél, vagy a befogadó ország szervezetén belül cserkészkedünk vagy máshogyan magyarkodunk?

Válaszok:

Vajon lesz 20 év múlva magyar tiszti konferencia? Nem tudjuk.

Mindenki megtesz annyit amennyit tud - nem engedjük a színvonalból.

* Őrsvezetői felvételi vizsga eredményének színvonala csökken. Inkább írás/olvasás legyen a legfontosabb és később tanítsunk történelmet, irodalmat, stb.

Magyarországra továbbra is küldjük cserkészeinket egyéni látogatásra, hogy kapcsolatot teremtsenek rokonokkal, ismerősökkel, az országgal. Első kézből lássa, hogy van értelme a magyarság megtartásának.

* Nyelv nélkül nem lehet magyarságot átadni.

A két nagy cél (emberebb ember, magyarabb magyar) egyenként is komoly cél és komoly erőfeszítést igényel.

MUNKAVÁLLALÁS

Kisegítő kérdések:

Önkéntesen munkát vállalunk - kötelességet KERESÜNK? Próbarendszer? VT újság? Nem beszédre, hanem tettekre van szükség - de magyar beszédre nagy szükség van. Múlt évi hozzászólások után - kevesen jelentkeztek, lehet hogy az információ nem lett átadva.

Egységesen törekszünk szövetségünk átszervezésére - a jellemnevelési célt tartván szem előtt?

Válaszok:

A vezetőre van bízva, hogy mit/kit hogyan használ fel. Mindenkit fel kell használni, akit csak lehet. Egyenként kell ítélni, ha felmerül kérdés a cserkészszemély szerint való éléssel kapcsolatban.

EMIGRÁCIÓ ÉS A KÁRPÁTMEDENCE VISZONYA

Kisegítő kérdések:

Kárpátmedencét továbbra támogatjuk és őrizzük a "tisztá cserkésztestet"? Csereakció? Vezetőképzés?

Lehet-e vagy kell-e mind a két téren tevékenykedni?

Válaszok:

Küldjük cserkészeinket magyarországra, de tartsuk szem előtt, hogy a cserkésztestörvénnyel és fogadalommal egyezik-e az, amit látunk vagy csinálunk. Politizálást tiltunk más országban.

ÖSSZEFOGLALÓ (20 perc)

Mivel válaszútnál állunk, egy pár alapvető kérdésre kell válaszolni:

1. Létszám vagy színvonal? Hogyan határozzuk meg?
2. Árral úszni vagy árral szemben? Hogyan?
3. Mit támogatunk? Mit tűrünk? Mit tiltunk?

NEM A KMCSSZ JÖVŐJE, HANEM A MI JÖVŐNK:

Szilárdan hinni a cserkészszemélyben

Hinni a kevesek összefogó erejében

Közösséget keresünk olyanokkal, akiknek nézeteik hasonlóak miénkhöz - erőt ad

Szolgálni akarni, merni

Mások lelkéhez csak tiszta kézzel és felelősségtudattal szabad nyúlni

Cserkészpróbák élése

Pisztráng - szemben az árral

Egyéniségekké válni és egyéneket nevelni - ez a közös nevező (kcs, cs, öv, st, öcs szinten)

Mindnyájan egyéniségek vagyunk, tehát másképpen támogatjuk cserkésztestünket. Az a fő, hogy cselekedettel támogatjuk - EGYÉNI HATÁROZATON MÚLIK.

Hiszünk a jónak győzelmében? Akkor teszünk amit tudunk és a többit Istenre bízunk.

Útravalónak egy pár idézetett szeretnék megosztani olyan emberektől, akik előttünk jártak sokszor nehezebb körülmények között és mégis tartották a vonalat, megtartották hitüket - és szolgálták a nemzetet, egész életükkel áldoztak:

Széchenyi:

" Annak, ki nálunk igazán kíván használni, szünet nélküli önmegtagadás életmunkája, s minden várható jutalma az önbecsőzés s önismeret. S azért nálunk szükségesebb az erény, mint másutt!

Teleki:

" A cserkészlet mint életforma, harc önmagunkal halálunk órájáig."

" Nem a külsőségek megoldásával kell foglalkoznunk, hanem nevelnünk kell és a külsőség magától el fog múlni."

" Az Úristen nehéz helyre rendelt bennünket, de megálltuk helyünket és megálljuk most is. De hogy továbbra is megállhassuk a helyünket, nemelég ezt csak hirdetni, hanem dolgoznunk is kell."

" Mindenkinnek a maga helyén vannak kötelességei és bármilyen kicsinyek legyenek azok, fontos, hogy jól végezzük azokat."

Márton Áron:

" Meg kell tanulnunk, és elsősorban a jövő nemzedéknek a tudatába bele kell égetnünk, hogy a népért végzendő munka nem külön foglalkozási ág, hanem a hivatással elválaszthatatlanul együttjáró kötelesség. Aki a közösségből él, az a özőségnek munkával és felelősséggel tartozik.

Mindszenty:

" A kereszténységet át kell mentenünk a jövő nemzedék életébe tanítással és példával."

" Nem én követelek sokat, hanem az idő. Az ítélő idő. Senki el nem kerül a megmértést. Most bizony a civileknek papokká kell válniok. És a papoknak szentekké."

Szentkirályi Pál cscst.

*A jók azért jók, mert rászoktak a jóra,
a rosszak azért rosszak, mert rászoktak a rosszra, ---
a megszokás félelmetes hatalom,
mert nagyvalószínűséggel előrevetíti jövőnk árnyékát.*

A SZORGALMAS HANGYA ŐRS

(Az alábbi cikk a szerkesztő kérésére készült. Egyrészt azért, hogy központi cserkészpark használói lássák, mennyi önzetlen munka teszi lehetővé a park fenntartását. Ha mindezt fizetni kellene, a tábordíjak lényegesen magasabbak lennének. Másrészt pedig azért, hogy Szövetség szerte serkentő példaként hasson a "Hangyák" példája.)

A Sík Sándor Cserkészpark gondnokságát Lamperth Zoltán 1990 tavaszán vette át. Azóta egy lelkes, önfeláldozó csoportot szervezett maga köré, akik az állandó karbantartó munkát végzik. Ez a munka sokoldalú. Kora tavasztól a tél elejéig szinte mindig van tennivaló.

A munkák felmérésénél az üresen álló harangláb kínálta az első feladatot. Összeadtuk a pénzt, és azóta a megáldott harang szava hív mindenkit a tábori Istentiszteletekre. Az eddig elvégzett munkát nehéz lenne sorrendbe szedni, így hát csak elmondjuk ahogy, s ami eszünkbe jut.

A takarítás a leghálátlanabb munka, nagyon sok időt vesz igénybe és a takarítókon kívül senki sem veszi észre az eredményt. Talán csak az összehordott szemét tanúskodik róla a gondnok Bob házával szemben levő "temetőben", szépen elföldelve.

Erdőt irtottunk, tisztogattunk. A kivágott fát az egyes táborhelyekre széthordtuk. A közös zuhanyozót fertőtlenítettük, kívül-belül lefestettük, új vízcsöveket szereltünk föl, az öltöző részt feljavítottuk. Az erősen megrongálódott utakat feltöltöttük, az árkokat kitisztítottuk. A konyha előtti út alá talajvíz-elvezető csatornát fektettünk, az árkot szélesítettük és mélyítettük. Az utak karbantartása, egyengetése állandó munka.

A W.C-eket megjavítottuk, némelyiket kiszélesítettük, kívül-belül kifestettük, új ajtókat és hálókat szereltünk fel a megrongáltak helyett. A W.C.-k mögött bádogból készült új mosdókat szereltünk, a palánkokat kijavítottuk s környékét új sóderrel töltöttük fel.

A "Pentagon" alsó tetőjét megjavítottuk, a cementpadlót és a konyhát lefestettük, az új zuhanyozó építése és a konyha feljavítása folyamatban van. (Pentagon)

A Corvina táborhoz vezető utat kiszélesítettük, 30'x30' magasított dobogót építettünk, a kis ház elé új tornác és lépcső épült. Ezen a táborhelyen két zuhanyt szereltünk fel.

A főtéren a dobogót újrafedték és lefestették. A leánybarakkot renováltuk, környékét kitisztítottuk, új villanyvezetéket húztunk a kapcsolókhoz. A barakk előtt kertet építettünk.

A konyhát plafontól-padlóig lesikáltuk, a tűzhelyet kicseréltük. Új ajtó, és villanyvezetékek kerültek ide is. A hűtőkamrába polcokat építettünk és légűtőt szereltünk.

A magyarságismereti tábor két nyitott tanterme veszélyes, romos volt. Ezeket lebontottuk. Ide is új villanykapcsoló tábla került.

Az öregcserkész-kunyhó villanyhálózatot kapott, főkapcsolót szereltünk be. A "Pentagon" mögötti tiszti táborhoz vezető úton a hidat kicseréltük. A "Parancsnoki" ház alatt a tartógerendát aládúcoltuk. Ez csak ideiglenes megoldás, mert a fa a felgyülemlett vízben áll és korhad. Ehhez hasonló ideiglenes javítást végeztünk a "Gyengélkedő" alatt is. Mindkettő azonnali javítást igényel.

Az irodaépület előtt emlékkertet alakítottunk ki, köveket hoztunk a Gennessy folyó medréből, Jámbor Lajos emléktáblájának sziklaalapot állítottunk, s a kertbe termőtalajt

hozattunk. E kis kertet igyekszünk minden ottlétünk alkalmával gondozni. A "Fenyőkatedrális" új pódiumot és olvasó-oszlopot kapott.

Ennyi jutott eszünkbe. Munkánkat és időnket cserkészigyekezettel és szeretettel ajánlottuk fel abban a reményben, hogy az így megtakarított pénzt a Szövetség más célra fordíthatja. Mindig jókedvvel és szívesen dolgozunk, reméljük példánk ragadós lesz.

Jó Munkát!

Hangya Örs

Lamperthné, Cecilia

12 VÉGZETES TANÁCS

A SZÜLŐKNEK, HA GYERMEKEIKET BÚNÖZŐVÉ AKARJÁK NEVELNI.

(Brémában a fiatalok ügyeivel foglalkozó törvényszéken jelent meg az alábbi szövegű plakát. Érdemes elgondolkozni rajta.)

1. Adj meg gyermekednek mindent, amit csak akar, így majd arra a meggyőződésre jut, hogy övé a világ.
2. Ha gyermeked trágár, ízléstelen kifejezésekkel él, csak neved rajta, hogy annál érdekesebbnek tartsa magát.
3. Semmiféle vallási nevelésbe ne részesítsd! 18 éves korában majd ő maga választhat, miben higgyen!
4. Sose mond gyermekednek: "nem jó", "nem helyes"! Ezáltal esetleg még büntudatra támadna.
5. Minden hibáját, hazugságát igyekezz helyette elrendezni! Így biztos lesz abban, hogy saját vétségeiért is mások felelősek!
6. Olvasson, amit csak akar! Evőeszközét viszont gondosan fertőtlenítsd!
7. Házassági perpatvaraitoknak legyen a tanúja! Ha majd elváltok, legalább nem csodálkozik.
8. Bármit megkivánna, adj neki pénzt rá, nehogy valaha is rádöbbenjen, hogy a pénzért meg is kell dolgozni.
9. Gondoskodj arról, hogy minden lehetséges ételt, italt, luxust megkapjon. Különben a reklámok láttán esetleg depresszióba esik.
10. Adj neki mindig igazat! Hiszen a szomszédok, a tanárok és mindenki más csak bosszantják és kárát akarják.
11. Ha végül haszontalan csibész lesz belőle, mond el mindenkinek, hogy nem tehetsz róla, hiszen mindent megtettél érte.
12. Készülj fel időben a rögös, tövises életre. Ha fentieket megtartod, mindenképpen részed lesz benne.

PRÓBÁZTATÓ AKADÁLYVERSENY

"Pogányok" keret mesével
14. sz. Görgey Arthur cserkész csapat
Cleveland 1993

Általános jelszó: "Kit keresel?"

Válasz: "Mártont / Alpár vezért"

INDÍTÁS: SZ. PÁL

Keretmese: Vasgyúró játékok (cs.könyv 88-95)

Pontoznivaló: nincs; 7:15-kor indul első két cserkész a Puma Örsből. Kettesével mennek minden 10 percben (7 csoport); Puma után Sas Őrs.

Útirány: át a templomba, fel a lépcsőn.

1. ÁLLOMÁS: TÁBOR BANDI, BALÁSSY PÉTER

Keretmese: a püspök fontos feladatra küldi a cserkészeket; már hónapok óta nem hallott papjáról, Mártonról, akit elküldött, hogy a pogány besenyőket megtérítse. Mi lett vele? Áttért pogánynak? Keressék meg. Ha kereszténnyel találkoznak, keressék Mártont. Viszont ha pogány besenyővel találkoznak, legyenek olyanok, mint a pogányok, és kérdezősködjenek Alpár vezér után, mert az volt a neve mielőtt megkeresztelkedett.

Pontoznivaló: A 10 cserkésztvény ismerete; csomagolás egy félnapos portyára hátizsákban. 5 perc!

Útirány: ki az ajtón, a templom torony előtti parkolóhelyre a kerítés mellé.

2. ÁLLOMÁS: VARESKA GABI

Keretmese: JELSZÓ. minden jó pogány besenyő tud tüzet rakni. Tudnak-e ők is?

Pontoznivaló: apró tűz rakása; a tűzrakási biztonsági szabályok ismerete. 5 perc!

Útirány: Ki a nagy parkoló hely közepére, talán a besenyő csillagász tudja, merre ment az Alpár vezér.

3. ÁLLOMÁS: DOLESCH LÁSZLÓ

Keretmese: JELSZÓ. Én vagyok a besenyő csillagász; a keresztények adták ezt a furcsa dolgot, de mit jelent? (íránytű) Én mindig a csillagok szerint tudtam megállapítani az északi irányt.

Pontoznivaló: észak megtalálása íránytű segítségével; az égtájak ismerete; tájékozódás a csillagok segítségével. 5 perc!

Útirány: Alpár vezér arra járt a kerítés másik oldalán; meg kell mászni a kerítést, és találkoznak egy keresztény pappal, attól kérdezzék meg.

4. ÁLLOMÁS: FÖLDESI JÓZSEF

Keretmese: JELSZÓ. Ez a keresztény pap nem olyan ügyes, mint a pogány besenyők; Ő egész életét templomban és városban élte, és nem tud sátrat se verni. De a besenyők kint élnek és ezt mind tudják. Tudna-e segíteni a sátrat felvenni és körülárkolni? 5 perc!

Pontoznivaló: kis kutya sátor felferése; gyeptégla kiásása. (kellékek: sátor, kis ásó)

Útirány: körbe az épületen, be az ajtón, le a lépcsőn és fel a színpadra. Ott van egy öreg pap, azt ment Márton meglátogatni. Közben kapnak egy jegyzet kártyát, azon írják le, milyen állatnyomokat, útjeleket látnak.

5. ÁLLOMÁS: KÁLNOKY ERNŐ

Keretmese: JELSZÓ. Ez a pap gyógynövényekből főz valamit. Beszedi az index kártyákat és köszöni, hogy most már tudja, milyen állatok vannak ezen a környéken. Hallott a cserkészetről, és hogy van valami titkos kézfogásuk, meg valami jelszavuk, meg valami jelvényük, de nem biztos bennük.

Pontoznivaló: a cserkészszellem külső jeleinek ismerete (cs. I, 14-15). 5 perc!

Útirány: le a színpadról, be a jobb oldali szobába a régi irodába. Arra ment Márton, de vigyázzanak, mert besenyőket ment téríteni.

6. ÁLLOMÁS: GLOBITS LÁSZLÓ

Keretmese: JELSZÓ. Alpár vezér és összes katonái ismerik a besenyő harci kürtjeleket. Azonkívül lovas nép a besenyő, így biztos ismernek lóról szóló magyar népdalt.

Pontoznivaló: sípjeleket ismerte; ismernek 5 olyan népdalt, amiben ló is van (ha nem, akármilyen 20 népdalt) 5 perc!

Útirány: át a lány WC felé a másik szobába, arra ment Alpár vezér.

7. ÁLLOMÁS: KOVÁCS ALBERT

Keretmese: JELSZÓ. harcban megsebesült egy besenyő, de Alpár megsegítette, imádkozott, és elállt a vérzés. Azt mondta Alpár, ő keresztény pap, és neve Márton. Valahogy Márton be is kötötte valami háromszögű kendővel, azt hogy csinálta? 5 perc!

Pontoznivaló: kendővel bekötés, 3 fajta vérzés (cs. I, 51, 54).

Útirány: fel a lépcsőn a templom toronyba ment Alpár, vagyis Márton.

8. ÁLLOMÁS: PRÓFUSZ ISTVÁN

Keretmese: JELSZÓ. végre itt a Márton / Alpár. Felépítette ezt a templomot, harangot is kapott Rómából, csak nem tudja elkötni a harang kötelet. Vannak zászlók meg címerek is, azok mit jelentenek?

Pontoznivaló: a harang kötél elkötése (ami fönről jöjjön le) ? más egyszerű csomó ismerete (cs. I, 32-33); a Himnusz, a Szózat, magyar zászló és címer ismerete. (cs. I, 69-70). 5 perc!

Útirány: vissza a cserkészházba, vigyenek egy levelet a püspökhöz, hogy jól van Márton (7 összetekert levél kell). Azt adják az őrsvezetőjüknek, aki majd feladja a püspöknek.

Sz. E.

Van a világon olyan rossz, ami elől elég kitérnünk, de van olyan is, amellyel szembe kell fordulnunk, vagy ellenkezünk.

Szent -Gály Kata

A HÁZASSÁG ÉS CSALÁD

A család nemzetközi évének hirdették meg 1994-et. Az ENSZ kezdeményezéséhez csatlakozik a VL is az alábbi két írás leközlésével. Az első, *A jó család főbb jellemzői*, a Magyarországon megjelenő TÁVLATOK 1994. I. számában jelent meg. A második, *Amit Isten egybeszerkesztett...* a budapesti Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya által közrebocsátott NEM JÓ AZ EM-BERNEK EGYEDÜL c. könyv egyik fejezete, Adorján József írása. Mindkét téma (boldog házasság, válás) számíthat mind a cserkészvezetők, mind a szülők érdeklődésére, hiszen a cserkész, a gyermek családja vetülete. Szerk

Lelóczky Donát

A JÓ CSALÁD FŐBB JELLEMZŐI

Dolores Curran Amerika-szerte ismert katolikus nevelő, író előadó és maga is édesanya; népszerűségére jellemző, hogy heti újságrovatának több mint 3 millió olvasója van. Néhány évvel ezelőtt 551 nevelési szakember bevonásával felmérést végzett: azt próbálta kideríteni hogy ezeknek a szakembereknek a véleménye szerint melyek a jó család legfőbb jellemvonásai. Ötvenhat tulajdonság közül lehetett választani, de a beérkezett válaszok alapján a jellemvonások számát tizenötre korlátozta. Felmérése eredményeit Az egészséges család jellemző vonásai c. könyvében ismertette és elemezte. Írásunk anyagát ebből a könyvből merítjük.

Régi szemináriumi tankönyvekben így olvastuk a katolikus teológia egyik alapprincípiumát: *Gratia supponit naturam; a kegyelem a természet-re épít.* Az elv érvényes az élet minden területére s így a családra is. A család minősége keresztény szempontból csak akkor nevezhető jónak, ha az természetes szinten is szilárd alapokon áll. Nincsenek külön keresztény nevelési alapelvek; csak jó és rossz nevelés lehetséges. Amely nevelés természetes szinten helyes alapokon áll, az keresztény szempontból is jó. Lássuk tehát, milyen vonásokat tekintenek fontosnak elismert nevelési szakemberek.

1. Az egészséges családban a család tagjai ápolják a kapcsolatot egymás között és meghallgatják egymást. A nehézkes magyar kapcsolat szóra az eredeti angol szó a „communication”. Érdekes hogy a felmérés résztvevői legnagyobb számban első helyen olyan jellemvonást tartanak a családon belül nagyon fontosnak amelyre a magyarban még megfelelő

szavunk sincsen. A „communication” szó legközelebbi értelme a „kapcsolat” mellett még az „érintkezés” és „közlés”, de ezek is inkább csak körülírják, mintsem pontosan kifejezik az angol főnév jelentését. De ez a nyelvi furcsaság kevésbé tűnik fonáknak, ha hozzátesszük, hogy huszonöt-harminc évvel ezelőtt az amerikai nevelési szakkönyvek sem beszéltek a kommunikáció/kapcsolattartás szükségességéről. Ma jobban megértjük az emberi érintkezés folyamatát, és ezért jobban látjuk annak fontosságát is.

A családon belüli jó kapcsolattartásnak több összetevője van:

— *A szülők egymáshoz való viszonyában az őszinte, mély érzelmi kapcsolat szorosan összefügg a családon belüli tekintély és hatalom megosztásával.* Az egészséges házasságban a házastársak nem uralkodni akarnak egymás felett, hanem kiegészítik egymást és a családon belül egyenlő hatalmat gyakorolnak. Hol az egyik, hol a másik szülő gyakorolja a vezető szerepet az adott körülményektől függően. Egészséges családban nincs vetélkedés akörül, hogy ki a családfő: a gyerekek tudják, hogy mindkét szülő az. A szülők bensőséges egymáshoz való kapcsolata az elsődleges (ez csordul túl a gyerekek felé és a családon túlra is).

— *A család legyen ura, ne rabszolgája a tévének.* Ha engedjük hogy a tévé uralja a család otthon töltött idejét, az szükségképpen a családtagok közötti kapcsolat lazulásához, esetleg teljes megszűnéséhez vezet. A televízió elszigetel, magányossá tesz. Tagadhatatlan hogy a tévé sok értékes ismerettel, művészi élménnyel gazdagíthatja a nezőt sőt segítheti a családon belüli kapcsolat ápolását is ha pl. a család együtt néz valamilyen jó adást és megvitatja a látot-

takat. De tudnunk kell hogy veszélyt jelent a család egységére nézve, és ezért bölcsen és erőlyesen kell megszabnunk helyét a család életében. Fontos, hogy mindig alárendelt eszköznek tekintsük.

— *Hallgassuk meg a másikat, és válaszoljunk neki.* A meghallgatás a kapcsolatépítés legfontosabb eleme. Nem könnyű feladat. A szülők olykor félnek meghallgatni gyermekeik félelmeit, mert attól tartanak, hogy nem képesek megoldást találni a problémára, s ezért inkább struccként nem vesznek tudomást róla. De nem szívesen hallgatják meg gyermekeik elképzeleseit sem, mert azok gyakran különböznek attól, amit a szülők megálmodtak gyermekeik jövőjéről.

Csak akkor tudunk igazán válaszolni, ha elsősorban a másik érzései érdekelnek bennünket és igyekszünk empátiával beleérezni a másik lelkiállapotába. Ne szónokoljunk gyermekeinknek: hallgassuk meg szívvel igazi érdeklődéssel, amit közölni akarnak. Adjunk időt gyerekeinknek hogy beszélhessenek. Ne csak két percet iskolába indulás előtt, hanem minőségi időt. Töltsünk időt minden gyermekünkkel kettesben. Hosszú séta, autóút, csónakázás jó alkalmak zavartalan beszélgetésre. Néha az maga elég, ha kibeszélhetik magukat. Néha a párbeszéd alatt megszületik a megoldás is. Néha a mi tapasztalatainkra, vigaszunkra tanácsunkra van szükségük; ilyenkor bizzunk Jézus ígéretében: „Abban az órában majd megtudjátok mit szóljatok. Hisz nem ti beszéltek, hanem Atyátok Lelke szól belőletek.” (Mt 10,19-20)

Egymás meghallgatására az egymás közötti kapcsolat ápolására a legjobb alkalom és legfontosabb fórum a családi étkezés. A családi asztal szent. A közös asztal, az ima helye, vidám beszélgetés, gondolatcsere, élménybeszámoló helye, a családi öröm és béke fókuszpontja. De el lehet mondani ott a csalódásokat is, és vigaszt is találhatunk. A közös étkezés olyan fontos, hogy a szülők nem engedhetik meg, hogy a család tagjai rendszeresen egyedül étkezzenek vagy a tévé előtt fogyasszák el az ételt.

— Legyen „antennánk” arra, hogy *megértsük a gyermek szóban ki nem fejezett mondanóját.* Feleljünk ne csak szavakra, hanem ki nem mondott érzésekre is. Ha látjuk, hogy valami bántja őket, elég csak az elfogadás, együttérzés kifejezése. Szavak, mint „Megértelek fiam”, „Tudom, mennyire fáj” többet érnek, mint száz jótanács. Kinlódás jelét látva ne torkoljuk le a

kamasz fiút azzal, hogy „Ne légy már olyan gyerek”; érzelmeinkért nem vagyunk felelősek, azokat sosem szabad elítélni, elutasítani — minden érzelmet meg kell érteni.

A szeretet szótlan vagy közvetett kifejezése a szülők között és gyermekeik felé teremti meg az igazi harmóniát a családban; történhet ez egy mozdulattal, érintéssel, bátorító mosollyal. Felnövekvő gyerekek, különösen kamaszok gyakran csúnyának szeretetre nem méltónak gondolják magukat. Fontos ezért, hogy tudják, naponta tapasztalják: szüleik szeretik őket. Találjunk alkalmat gyakran a szeretet ilyen közlésére; de fontos, hogy az ne áltatás, üres jel legyen, hanem valóságos szeretetet fejezzon ki.

Ezzel szemben a házastársak között és a családban a legrombolóbb nem szavakba öntött közlés a nem szólás, nem beszélés. A beszélgetés hiánya nemcsak érdektelenséget, hanem sértődöttséget, ellenséges viszonyt, esetleg nyílt háborút fejez ki: „Számomra te most nem létezel.” A házastárs, szülő vagy gyerek, aki nem szól, maga is szenved, és ugyanakkor büntetni akarja környezetét. Néha a nem szólás a fokozatosan romló kapcsolat végső fázisa. Ezért, ha hallgatásba szeretnénk menekülni, vegyünk erőt magunkon, és nyissuk meg újra az érintkezés csatornáit. Csak az első lépés, az első szó nehéz, a többi már magától jön. A család többi tagja pedig kedvességgel segítse a magányos kinlódót a kapcsolat újrafelvételére.

— *Adjunk szabadságot a család minden tagjának, hogy önmaga legyen, hogy saját gondolatai, önálló véleményei legyenek.* Minél egésszéesebb a család, annál inkább képes elfogadni véleménykülönbséget a családon belül. Tiszteljük ezt a más véleményt, ne tegyük nevetségessé. S ha jó a család, különbségek nem a lényeges dolgokban, hanem csak másodlagos területen alakulnak ki.

— *Kerüljük a sértő, lekicsinylő, elmarasztaló, rosszindulatu megjegyzéseket,* amelyekkel a másik személy értéktelenségét, korlátait pelligérezzük ki. Másoknak fájdalmat okozni nem lehet tréfa tárgya sem. Tudnunk kell, kit milyen területen lehet „húzni”, és melyik területre érzékeny. Ezeket az érzékeny pontokat ne érintsük. Gyűjtsük össze, mely megjegyzéseink bántóak másokra nézve és kerüljük őket — és gyűjtsünk össze olyan mondatokat, amelyeket családtagjaink szeretnek hallani, és használjuk őket gyakran.

— Jó családokban is közbeszólnak, amikor valaki beszél, félbeszakítják a mondatát; de

mindenki kb. egyenlő arányban szól közbe, nincs, aki gyakrabban szakítja félbe a másikat, mint a többiek. Ez a megfigyelés azt jelenti, hogy *jó családban nem a jó modor és udvariasság a legfontosabb tényező, hanem a spontaneitás.* A közbeszólás a lelki közelség jele, csak azt mutatja, hogy már a mondat elején tudják, mit akar a beszélő mondani és, ezért senki sem érzékeny, ha nem engedik befejezni a mondanóját.

— *Tudjunk bocsánatot kérni.* Időnként elkerülhetetlenül megbántjuk egymást, nézeteltérések kerülnek felszínre, vitatkozunk, veszekedünk. Ez előfordul a „legjobb családban” is. De egészséges családban a megbántást hamar követi a kibékülés. Tartós harag, neheztes, sértődöttség aláássa a családi békét, összetartást, egységet. A jó család nem az, ahol sose bántják meg egymást — ilyen család nincs — hanem az, ahol mindenki tud bocsánatot kérni és mindenki kap megbocsátást.

2. Az egészséges család tagjai igenlik és támogatják egymást. A jó család e második legfontosabb jellemvonásában ki kell emelni annak szükségességét, hogy minden családtag kivétel nélkül megkapja ezt az igenlést és támogatást, ne csak egyesek, mondjuk a karrierjében sikeres apa vagy a sportsztár fiú vagy a jótanuló kislány. Az igenlés a jótulajdonságok, sikerek tudomásulvételét, elismerését, dicséretét jelenti. A siker ünneplését. A támogatás pedig nem egyéb, mint a küzdelmekben, esetleges kudarcban a melléállás, együttműködés, segítség. „A megosztott öröm kettőzött öröm, a megosztott fájdalom fél fájdalom” mondja a népszerű bölcsesség.

Éhezünk az elismerésre; miért van az, hogy sok család képtelen ezt az éhséget kielégíteni? Legyünk büszkék családtagjaink teljesítményére és ezt közöljük velük is, másokkal is. Ünnepeljük ne csak a nagy, hanem a kis sikereket is. Nem baj, ha gyermekeink javára elfogultak vagyunk; ki álljon az ő oldalukon, ha nem a családjuk? A szeretet megengedheli magának ezt a luxust.

Az igenlés és támogatás néhány eleme:

— *Legyen meg magukban a szülőkben józan önbecsülés.* Önmagukban bizonytalan, kétkedő szülők hiába próbálnák gyermekeiket sikerre bátorítani; előbb maguknak kell az önbizalmat megszerezni. Míg a magában kétkedő szülő szüntelenül kudarctól retteg, a magabiztos szülő sikert sugároz. Ahogy helyes önszeretet nélkül nem tudunk másokat sem szeretni, helyes ön-

becsülés nélkül nem tudunk másokat sem becsülni.

— *Valamennyi családtag legyen igenlő, és támogassa a többi.* A legtöbb családban az anya bátorítja, buzdítja családját tagjait, de ez nem elég. Ha az apa is igenli gyermekeit, a gyermekek is testvéreiket, azok nemcsak magabiztosabbak lesznek, de csökken a testvérek közötti rivalitás is, mert mindenki kap elegendő, több oldalról érkező elismerést.

Ahhoz, hogy értesüljünk a sikerekről, ismernünk kell gyermekeink életét, naponta őszintén érdeklődnünk kell, mi történt velük aznap — és ne elégedjünk meg egy „Semmi különös” válasszal.

— *Az igenlés és bátorítás nem jelenthet kényszerítést.* Ne kényszerítsük gyerekeinket arra, hogy mások legyenek, mint akik, mást szeressenek, mást tegyenek, mint amihez természetük alapján vonzódnak. Meg kell találni a támogatás helyes mértékét. Nem tragédia, ha az iskolás gyerek nem kapja mindig a legjobb osztályzatot, vagy ha veszít sportversenyeken. De ilyenkor is dicsérijük meg próbálkozását, törekvését.

— *Legyen a család alaphangulata pozitív.* Minden család személyisége, hangulata teljesen egyedi, s olyan időkben jellemzi a családot, amikor minden rendes kerékvágásban halad. Legyen ez az alaphangulat örömteli, jövőben bízó, optimista; ilyen alapbeállítottsággal a család tagjai az életet nem megpróbáltatások vég nélküli sorának tekintik, amit el kell viselni, hanem kellemes kalandnak, amit élvezni lehet.

— *A jó család támogatja intézményeit, de nem vakon.* A múltban magától értetődő volt, hogy ha pl. egyik gyerekük összekülönbözött valamelyik tanárával, a szülők minden esetben az iskolának adtak igazat azzal a megfontolással, hogy az intézmény tekintélyét a gyerekek előtt meg kell őrizni. Az egészséges család csakugyan támogatja az életüket befolyásoló intézményeket, de nem ítélik ilyen vakon. Türelmesen, előítélet nélkül megvizsgálja a körülményeket mindkét oldalról, és az igazságosság alapján próbál orvoslást találni. Persze az ilyen mérlegelés sokkal nehezebb, mint az automatikus, egyoldalú ítélet. De megéri a fáradságot: a gyerek hálás lesz az igazságosságért és könnyebben beismeri saját hibáját is az előállt nehéz helyzetben.

3. Az egészséges család tiszteletet kíván meg mindenki iránt. Minden családtagnak és

minden idegennek kijár a tisztelet egyszerűen azért, mert személy. A tisztelet mások iránt nem velünk született tulajdonság: tanulni kell. A szülők feladata hogy ezt a tulajdonságot beoltsák gyermekeikbe.

— Egy családtag (szülő vagy testvér) sem kevesebb, mint a többi. *Senki sem lehet a családban kivetett.* Sőt: amelyik gyerekkel esetleg több gond van, mint a többivel, arra több időt, szeretetet kell „pazarolni”. Könnyekig megható volt számomra a bemutatkozás egy hatgyerekes családban; miután megismertem a szülőket és az öt egészséges gyereket, azt mondta az apa: „Most pedig bemutatjuk az Atyának a család legnagyobb kincsét.” És bevezettek a szobába egy kislányt, aki vak volt és néma. Amint később láttam, valóban kincsként gondolták a gyermeket.

— *Engedjünk változatosságot a családban,* ne akarjuk ugyanarra a kaptafára húzni a család minden tagját, ne akarjuk hogy mindenki ugyanazt szeresse, ugyanazt tegye. Tiszteljük egymásban a különbözőséget, a másságot. Vive la difference!

— *Tanítsuk gyermekeinket tiszteletre* ne csak a hozzánk hasonló, hanem *a tőlünk különböző emberek iránt is.* A tisztelet nem jelent helyeslést. Azáltal, hogy tisztelem egy homoszexuális ember személyét, még nem fogadom el helyesnek az életmódját. De senki személyét nem szabad elvetni azért, mert másképp gondolkodik, vagy más csoporthoz, fajhoz, néphez, valláshoz tartozik.

— Fontos kérdés a családban, *kinek van joga dönteni.* Természetesen a döntés a szülők elsődleges joga és feladata, de ahogy növekednek a gyerekek, szükséges, hogy fokozatosan egyre nagyobb területet kapjanak ők is, ahol maguk dönthetnek. De ott, ahol döntési szabadságot adunk, ne szóljuk le a gyerekek választását, mert ezzel gyakorlatilag visszavesszük a szabadságot, amit előbb megadtunk.

Legnehezebb a döntési terület megszabása tizenéves gyerekek esetében. Legjobb, ha szülők és a gyerekek együtt próbálnak előbb megbeszélni egy kérdést, aztán közösen dönteni. Egyes területeken legyenek határosottak a szülők; pl. hogy milyen társaságba engedik járni a gyereket és milyenbe nem.

Fontos hogy a szülők alkossanak közös „frontot”, közös akaratot gyermekeik előtt. Amit egyik szülő megtilt, azt a másik szülő ne engedje meg. A gyerekekkel csak akkor közöljék elhatározásukat, miután maguk között megegyeztek, milyen döntést képviselnek.

AMIT ISTEN EGYBESZERKESZTETT...

E könyv olvasói olyanok, akik vagy éppen a közelmúltban kötöttek házasságot, s azt templomi istentisztelet keretében is megáldatták, vagy régen tették ugyanezt, vagy talán most készülnek a házasságkötésre. Úgy hiszem, hogy valamennyien hiszik, hogy valami módon Istennek is köze van a házasságukhoz. Hiszik, hogy „Isten szerkesztette egybe” kettejük életét. Hisznek a házassági eskü súlyában. Hiszik, hogy boldogságuk összefügg azzal, hogy adott szavukat megtartják.

Az adott szó szent

vallja legtöbb ember. Miért éppen a házastársak egymásnak „adott szava”, amit esetleg még Isten színe előtti esküvel is megpecsételték, nem számít olyan komolynak, mint más helyzetben adott szavunk? Miért csak éppen ez az adott szavunk nem kötelez, s ha megszegem, nem válok sem más, sem a magam szemében hitvány emberré? Miért van az, hogy néha komoly áldozatokra vagyunk képesek, mert szavunkat adtuk meggondolatlanul, csak éppen a házastársunknak adott szavunk megtartásáért nem vagyunk hajlandók áldozatot hozni? Legyen az adott szavunk mindig szent. De legyen legszentebb az, amit a házassági esküben egymásnak adtunk: „holtomig, vagy holtáig, hűtlenül el nem hagyom!”

Mennyi időre kötöttünk házasságot?... Talán meglepő kérdés, de időszerű. A közfelfogás szerint: tartósan. Némelyek szerint: majd meglátjuk, ahogy beválik. Egy boldogságtól ragyogó fiatalasszony még szinte a mézesheteibenmondotta: „Most nagyon szeretjük egymást, de el tudom képzelni, hogy egyszer elhidegülünk, akkor elválunk...” Megdöbbenő ez a furcsa „jó-zanság”, a válásnak mint „normális lehetőségnek” ilyen előzetes és megfontolt beleszámítása a házasságba... S vajon egyedülálló eset ez?... Templomi eskünk szerint: „holtomig, vagy holtáig” kötöttünk házasságot.

A válás nem megoldás

Keresztyén emberek csak olyan esetekben fogadhatják el mint „kisebbik rosszat”, amikor a másik házasság magatartása olyanná vált, hogy az együttélés több kárt jelentene, mind a sértett házasság, mind a gyermekek életében. A Biblia a házassági hűtlenséget „házasságtörésnek” nevezi. S valóban mindig törés, nehezen gyógyuló, vagy sokszor gyógyíthatatlan seb

marad az elvált házastársak lelkében, erkölcsi-ségében, s főként gyermekeikében. Hazánk válási statisztikája vezető helyet foglal el a világ népei között, és a válások száma sajnos évről évre folyamatosan emelkedik. Sokszor halljuk azt a véleményt, hogy ez azért van, mert nálunk túl könnyen választják el a házastársakat. Ha alaposabban tanulmányozzuk a kérdést, azt látjuk, hogy a bíróságok igyekeznek védeni a házasságot és megnehezíteni a válást. A közvélemény sokkal szabadelvűbb e kérdésben, mint a bíróságok. Túl kézenfekvőnek, természetesnek veszik, ha valaki elvált. Szülők olyan könnyedén beszélnek arról, hogy gyermekük elvált. Szomszédok, munkatársak szinte oda se figyelnek rá. Ha valakinek kifícamodik a lába, sokkal nagyobb érdeklődést vált ki, sokkal inkább próbálnak segíteni rajta az emberek, mint ha megromlik a házassága. Legfeljebb könnyedén odavetik neki: „Válj el!”... Kisiskolás gyermekek mint a világ legtermészetesebb dolgáról, úgy beszélnek a tízpercben: „Az én anyukámék elváltak. Hát a te szüleid nem váltak még el?”... Félelmetes!... Ezt a közgondolkodást kell megváltoztatnunk. Kisgyermekektől az öreg nagyszülőikig mindenki lelkébe bele kell vésnünk, hogy a válás rossz. Minden esetben rossz. Akkor is, ha nincs más lehetőség, mert az a kisebbik rossz, de akkor is rossz. Mint ahogy rossz, ha valakinek le kell amputálni a fél karját, vagy lábát, az is mindenképpen rossz, még ha sokszor életmentés is...

A válások elszaporodását sokan a modern életformával magyarázzák. Kétségtelen, hogy a nők egyenjogúsítása, önálló keresettel rendelkezése feloldotta azokat a külső kötelékeket, melyek régebben szinte lehetetlenné tették a válást, s arra kényszerítettek, hogy a gyökereig megromlott házasságban is holtig éljenek. A baj gyökere ott van, hogy az emberek gondolkodásából hiányzik a hűség, mint alapvető erkölcsi érték.

A válóokok között a leglényegesebbek az erkölcsi okok. A házasság megromlása, és az ennek következtében bekövetkező válás, erkölcsi életünk egyik legsúlyosabb kérdése, betegsége. Nem szabad az erkölcsöt leszűkítenünk csak a nemi erkölcsre. Helytelen azt tanítanunk — amit valljuk meg, az egyházak sokáig tanítottak —, hogy voltaképpen csak egyetlen „bűn”, egyetlen „erkölcstelenség” van, a paráznaság. De éppen olyan helytelen a ló tulsó oldalára átesni, s azt tartani, hogy a szexuális kérdés nem is erkölcsi kérdés, csak

biológiai szükség. A hűség és az önfegyelem a legfontosabb erkölcsi érték és követelmény, mind a bibliai, mind a humán etika szerint.

A házasság meglazulásának egyik oka az, a sajnos eléggé elterjedt vélekedés, mely szerint a szexualitás központi helyet foglal el az ember életében. A „mindig az a cél és mindig az a szándék” (Ady), a dekadencia gondolata. Egészségtelen hanyatlás tükröződik abban, hogy sok ember gondolkozásának, szándékainak és céljainak középpontjában a szex áll. Ezzel a beteges gondolkozással szemben, nem valami féle középkori aszkézist, nem valami zárdai „szüzességet”, hanem az evangélium egészséges gondolatát, a szabad és tiszta önfegyelmet hirdetjük. Mert ez az alapja a boldog házasságnak és a kiegyensúlyozott életnek. A válóokok között talán leggyakoribb és a legtöbb családi tragédiát takar a túlzott alkoholfogyasztás. Elvált asszonyok ajkán gyakran hangzik el a panasz: „— Ivott, és ha ittasan jött haza, durva és erőszakos volt. Vert engem és verte a gyermekeket. Elváltam, mert nem akartam, hogy gyermekeim részeg trágárságainak hallatán és vadállati durvaságának láttán nőjenek fel. Pedig ha józan volt, nagyon rendes, igazán jó ember volt...”

Hány, de hány „nagyon rendes, igazán jó ember” életét, családját és gyermekeinek egészséges fejlődését teszi tönkre az alkohol!? Szomorú, hogy nem csupán a férfiak részegkedése, hanem egyre több esetben a nők fokozott alkoholfogyasztása is közrejátszik a válások számának növekedésében. A nők az alkohol hatása alatt nem durvák és verekedők lesznek, hanem elvesztik gátlásaikat, erkölcsi tudatukat és felelősségérzésüket. Könnyelművé, meg gondolatlanúvá lesznek és így könnyen keverednek futó kalandokba, melyek végül is legtöbb esetben házasságuk felbomlásához, családi életük széthullásához vezet. Az alkoholfogyasztás és a válások összefüggése nyilvánvaló. Az is nyilvánvaló, hogy éppen az ilyen okból felbomlott családok gyermekei szenvedik a legsúlyosabb lelki sérülést. Szemléltetésül hadd álljon itt néhány párhuzamba állított statisztikai adat: 1971-ben az egy főre jutó alkoholfogyasztás, 1960-hoz viszonyítva a következőképpen nőtt: borfogyasztás 30 %-kal, sörfogyasztás több mint 60%-kal, tömény italokból viszont fejenként több mint 100%-kal többet fogyasztottunk. Ugyanakkor 1960-ban 15000 gyermeket, 1971-ben pedig 23000 gyermeket érintett szüleik válása. Azt hiszem, nem nehéz e számok között összefüggést találni, és felismerni, hogy a család-

di élet megerősítése, a válások további szaporodásának megállítása érdekében is, minden vonalon és minden eszközzel fel kell vinnünk a harcot az alkoholizmus ellen. Az egyházak szolgálatában, igehírdetésben, tanításban és pásztorációban is sokkal többet kell foglalkoznunk ezzel a népünket testben, lélekben egyaránt gyengítő, családjainkat romboló kor- és kórtünettel.

NYOLCVAN ÉVES A MAGYAR CSERKÉSZINDULÓ

Szentkoronás cserkészliliumunk látható, „Fiúk fel a fejfel” kezdetű indulónk hallható jelképe a magyar cserkészmozgalomnak. Országhatárainkon innen és túl ünnepélyeken, találkozókön, fogadalomtételken, Jamboree-kön, tábortüzek mellett fiatal- és öregcserkészek százezrei éneklék a sodró lendületű, lelkesítő indulót. Pontosan 80 esztendővel ezelőtt, 1913-ban született. A zeneszerző: Turry Peregrin, az akkori Magyar Királyi Operaház fúvós-művésze, egyben zenetanár, akinek tanítványai közül kiemelkedik napjaink egyik világhírű film-zeneszerzője, az USA-ban élő Rózsa Miklós, a Ben Hur, A dzsungel könyve, A bagdadi tolvaj (Királyok királya) s számos más, többszörös Oscar-díjas filmalkotás zenéjének komponistája. A Cserkészinduló költője: Sík Sándor, a magyar cserkészmozgalom egyik megalapítója, a későbbi piarista rendfőnök. Századunk költészetének kimagasló képviselője, tanárként többek közt József Attila, Radnóti Miklós, Szerb Antal professzora.

A Cserkészinduló 20. születésnapján, a gödöllői Világ-Jamboree előtt Turry Peregrin így mesélte el a darab keletkezésének történetét:

„A magyar cserkészmozgalom 1913-ban még csecsemőkorát élte... Jómagam is a Zászlónkból merítettem első cserkészismereteimet. Ebben az esztendőben történt; május egyik délelőttjén betoppan hozzám kedves poétatársam és barátom, Sík Sándor. Nagy munkában talált. Első színpadi művem, a „Kozáklakodalom” című operettemen dolgoztam lázas izgalommal... Sík Sándor fölöttébb komoly és határozott volt.

— Egy verset hoztam — mondotta és a verset zongorám kottatartójára helyezte.

— Ör lök Sanyikám, — mondtam neki — ha az operettemmel készen leszek, - j lius elseje kör l,- akkor rögtön megzenésítem költeményedet...

— De erre a muzsikára még ma szükségem van — jelentette ki költőm félelmetes komolysággal...

— Sanyikám, akkor nem marad más hátra, légy vendégem két-három hétre, de legalább is addig, amíg a II. felvonás fináléját befejeztem.

— Kérlek — szólt Sanyi, — nem bánom, hogy gondolod, mint csinálod; egy biztos! Addig innen el se megyek, míg a Cserkészinduló zenéje nem lesz kész!

Most már tudom, hogy drága Sanyi barátom miért fogott ily szigorú ostrom alá. A helyzet ugyanis az volt, hogy a budapesti piaristák cserkészcsapata, melynek parancsnoka Sík Sándor volt avatás előtt állt. Költő-parancsnok számára mi sem volt könnyebb, — saját csapatának indulót írt. — Peregrin majd megírja a muzsikát.

Így is történt! Azaz: Sík Sanyi leült és irígylésre méltó nyugalommal — várt. A Cserkészinduló-vers a zongora kottatartóján szintén — várt. De nem sokáig! Mert ahogy asztalomhoz leültem, hogy tovább dolgozzam, önkéntelenül feltekintgettem a vers felé.

...Jó fegyverünk, izmos karunk,
Égő szemünk, vidám dalunk,
Amerre nézünk, megterem a győzelem!...

— Nagyszerű! Pompás — gondoltam magamban. S ahogy megint olvastam, hallom magamban a dallamot! A zongorához ugrom, kezdem játszani; éneklek a szöveggel a dallamot...

— Ez az! Ez kell nekem — mondja Sík Sanyi lelkendezve...

Mégis Sík Sándornak lett igaza! Vitte a kész indulót, melyről akkor nem is sejtett k, hogy országunk fiatalja-öregje énekelni fogja..."

Cserkészindulónk két alkotója megérhette a magyar cserkészlet kiteljesedését, de megérte a katakomba-sorsba történt taszítását is; Turry Peregrin 1950-ben, Sík Sándor 1963-ban hunyt el. De hisszük, hogy odaátról jóleső érzéssel, boldogan hallgatják, amint az újjászületett és egyre virágzóbb magyar cserkészlet fiai, leányai, a mozgalom lángját átmentő öregjei országszerte-világszerte lelkesen fújják nyolcvan esztendő, örökifjú indulónkat:

„... szemben, szívben tiszta láng
S az Isten arca néz le ránk.
Leheleten ott megterem
Erő, szabadság, győzelem!”

Matyi bá

(Ivasivka Mátyás, az MCSSZ zenei vezetője)

BAJ VAN A VILÁGGAL

Bajok vannak a világban; szárnyaló filozófiánk van, de utcáinkon koldusok.

Gitár zeng márványpalotákban, rabszolgák hátán szíj suhog

Bálványokkal tele a város, lelkekben űr, riadt magány. Mi újság? - kérdik; s bomba robban Athén vagy Belfast piacán.

Lázasan kutat a tudós, szuper bombát kotyvaszt az üstje, és ég felé száll Aushwitz füstje.

Futnak tőzsdébe, mulatóba; itt könny, amott közömbös arcok; trágár, pálinka-szülte nóta, hazug békék, való harcok.

Metróval száguldunk a mélyben, sebes huzat szemünkbe vág, de a mélyből felszínre robban az elfojtott ösztönvilág.

Özskomfortos tömbházainkban ezrével élünk, - egyedül. És gyűlöli a gyalogjárót, ki már a volán mellett ül.

Többé egymásra rá se nézünk, szemünk a képernyőt lesi...

Hálás vagyok; elég, amim van; e szót vajon ki ismeri?

Mint éjjel - nappali robot gyümölcse, készen áll a ház, de vele együtt készül el az idegösszeroppanás.

Kollégiumban a diák fejébe már tudás özön, - szalámis zsemlét eldobál és szüleinek nem köszön.

Öregotthonban él a bácsi, mi csak kell meg van mindene. Évszámra jön-e valaki hozzá, hogy elbeszélgessen vele.

Kórházakban, szakrendelésen kiadnak sok száz leletet, -e tevékenység mozgatója ügyintézés vagy szeretet?

Millió világvárosokban minden agyafúrt kényelem titkát sejtjük; mindent tudunk már, csak egymást elviselni nem.

Rakétaröptű életünket sztreptomycin, gyomírtószer könnyíti, és hány emberünk volt életében boldog -egyszer?!

Van-e értelme életünknek? Semmibe hajló büszke ív.

Művészetünk és irodalmunk absztrakt és nonfiguratív.

S amikor végre úgy tűnik, tökéletesen szép az élet, mint váratlan befejezés - nyitott gázcsap, revolver, mérge.

Új szex bombát a sztriptíz bárba, beatzenét, jógát, heroint, horoszkópot, máglyatitkát - új mámor kellene megint! Mámorok láncreakciója lelkünkön rettentő bilincs; ennek a gyötrő szomjúságnak enyhülése, vége nincs.

Szomjasan várjuk, hogy segítsen rajtunk az Ismeretlen Isten.

□□□□□□□□□□□□□□

***Az Isten küld testvéreim tinéktek,
Hogy sugarai eleven tűzét,
Amik arcáról a szívembe égtek,
Sugározzam cseneesen szerteszét,
A testvéreknek, kik az éjben járnak,
Az Isten küldött szentjánosbogárnak.***

Sík Sándor

BÚCSÚSZÓ

Búcsúznom kell tőletek. Mint már legtöbben tudjátok, 1994 július első felében a magyar jezsuiták elöljárója kérésére véglegesen visszaköltözöm Magyarországra, hogy a P. Provinciális segítsem a provinciai adminisztrációban és hogy a fiatal jezsuitákkal foglalkozzam.

Természetesen ez nagy változást jelent életemben s nem lesz könnyű. Elvégre életem kétharmadát, 45 évet külföldön töltöttem, ebből 32 évet a Fordham Egyetemen és 37 évet dolgoztam a Külföldi Magyar Cserkészszövetségben. A Vezetők Lapját szerkesztettem 1971 óta, eddig pont 80 számot adtam nyomdába. 1981 óta írom évente kétszer a lelkipásztori körleveletem s néhány éve a Pisztráng leveleket. 1959 óta minden észak-amerikai jubileumi táboron, tisztikonferencián és akadályversenyen jelen voltam, a vk-táborokból csak egyet mulasztottam sérv operáció miatt. Európában és Dél-Amerikában is több táboron vettem részt. A lelkigyakorlatokat, gyónásokat,

egyéni beszélgetéseket, cserkészesküvéket és keresztelőket nem számoltam. A számok csak azért érdekesek, mert mutatják, hogy ti voltatok felnőtt- és főképp papi életem "fő-mellék foglakozása". Nagyon nehéz mindezt a sok barátot itt hagyni. Nehéz felszámolni a múltat és itt hagyni a jelent amikor a "jövő" sem nagyon biztató. A Magyarország, amit én 1949-ben elhagytam nem létezik már. Nem csak a városok és faluk képe hanem az emberek szíve, gondolkodása és egész lelki világa is megváltozott. Én egy egészen más világban éltem s nem lesz könnyű beleilleszkedni 67 évemmel az új világba. Itt Amerikában sokszor rosszul esett ha megmosolyogtak, amikor jó magyaros kiejtéssel ejtettem ki az angol szavakat, otthon meg majd azért mulatnak rajtam, hogy amerikaiasan beszélem a magyart. Ne de hát ezt is ki lehet majd bírni.

Mindez nem jelenti azt, hogy el vagyok keseredve. Volt három évem, hogy megemésszem az ügyet. P. Provinciális már három éve említette, hogy számít rám az otthoni munkában. Az évek múlásával egyre konkrétabbak lettek a hívások s én magam is egyre jobban rádöbbenem a hihetetlen emberhiányra és arra, hogy magyar népünk lelkileg mennyire leromlott. Erről személyesen is meggyőződtem néhány hete, húsvéti látogatásom alkalmával. Közben azt is megtapasztaltam, hogy mennyi barátomnak kellett az elmúlt években megélhetés miatt családotul máshova költözni is itt hagyni sok jó barátot. Nekik sem volt könnyű! Meg hát az is eszembe jutott, hogy az embernek nincs maradandó lakása ezen a földön s nagy, végső elválást ilyen kisebb elválásokkal kel előkészíteni. Azonkívül jezsuita életem 48 évében gyakran olvastam a szabályainkban, hogy a jezsuitának a világ bármely táján oda kell mennie, ahova az Isten nagyobb dicsősége és a lelkek üdve hívja. Úgy látszik engem most Magyarországra hív. Így hát amikor az elmúlt november elején P. Provinciális konkrét kérésével álltam szemben

habozás nélkül mondtam igent (úgy éreztem lelki ismertem ezt kívánta). Nemet is mondhattam volna a provinciálisomnak, de akkor hűtlen lettem volna önmagamhoz. Biztos emlékeztek, hogy amikor a magyarság-nevelésről volt szó, mindig azt mondtam, hogy az sohasem lehet öncélú, hanem mindig a magyar sorshoz való kapcsolódást kell szolgálnia. Most amikor népünknek rám van szüksége, hogy mondhatnék nemet? Őszintén mondhatom, hogy békésen, nyugodtan, ha nem is ujjongva, de a tölem telhető legnagyobb készséggel megyek s vállalom a rám váró feladatokat. Imádkozzatok, hogy bírjam erővel és lelkesedéssel az új munkát.

Ez nem azt jelenti, hogy hátat fordítok a múltnak s nem törődöm többé a külföldön élő magyarsággal. Erről szó sincs! Bízatok bennem! Amennyire tölem telik, nem fogom engedni, hogy a külföldiek lelki gondozásának kérdése lekerüljön az illetékesek napi rendjéről. --- Továbbá, ha lesz rá igény, hajlandó vagyok a Pisztráng leveleket Magyarországról is küldeni és a VL-t tovább szerkeszteni. Ha Isten is úgy akarja, visszajövök a jövő-évi jubileumi tábora is.

Bármennyire is nehéz itt hagyni benneteket, mégis bizakodással nézem a külföldi magyar cserkészlet jövőjét. Úgy érzem ugyanis, hogy eddigi munkám nem volt hiába. Bár semmiképpen sem szeretném azt a benyomást kelteni vagy erősíteni, hogy **csak én** dolgoztam a Szövetségünk erkölcsi alapjának megteremtésén. A Szövetség azt hozta magával már Magyarországról (Sík-Teleki-Karácsonyi örökség) és voltak az emigrációban is olyan idősebb vezetők akik őrizték a lángot. Az új talán az, hogy egyre több fiatal vezető ébred rá a 10 cserkésztvény fontosságára, s hogy azok komolyan vétele nélkül nincs cserkészlet. A Pisztráng lelkiség növekedése optimizmusom oka. Nagy örömömre szolgál, hogy Bodnár Gábor-bá két "pisztráng"-nak tudta átadni a Szövetség legfelsőbb vezetését. Az 1994-es Cserkésznapló április oldala láttán önkénytelenül a bibliai öreg Simeon szavai jutottak eszembe: "Most bocsásd el Uram szolgádat.... hiszen meglátták szemeim, akit küldtél, az Üdvözítőt". Természetesen nem akarom sem Imrét, sem Pistát szentté avatni vagy Megváltónak kikiáltani (annál jobban ismerem őket!), de azért nagyon bízom bennük, hogy a jó úton fogják vezetni a Szövetséget. De nemcsak ők, hanem a többi Pisztrángok is Cleveland-ban, Hamiltonban, Torontóban, Montrealban, Kaliforniában, Argentínában, Európában és más városokban és földrészekben, akik felsorakoznak mögöttük. Persze mindez nem oldja meg a lelki gondozás kérdését s arra sajnos pillanatnyilag nem tudok megoldást ajánlani, mert többről lenne szó mint a misék és istentiszteletek megszervezéséről. Itt is imádkozni kell, hogy küldjön az Úr munkásokat az aratásába.

Magyarországon 1994 július 15-től Budapesten a befejezés felé közeledő noviciátusunkban fogok lakni. Ez a ház Budán, a Pasaréti tér közelében van.

Lakcímem:
1626 Budapest
Sodrás u. 13.

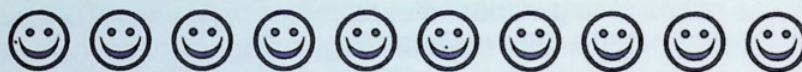
Levélcímem:
P. Ádám János, S.J.
1525 Budapest
Pf. 826
HUNGARY

Telefon/FAX : (1) 275-0269

A megboldogult Mindszenty bíboros szavaival zárom soraim: "...hiszek a szeretet végső győzelmében és hittel hirdetem: ami eszményünk olyan Magyarország, amelynek alapja a vallás-erkölcs, támasza a nemzeti érzés, fiai és leányai hívők és magyarok...." Szerintem a KMCSSZ csak addig van értelme és létjogosultsága, ameddig ehhez az eszményhez hű marad. Ezért dolgoztam eddig s ezért fogok dolgozni a jövőben is. Isten áldjon meg benneteket. Nagy szeretettel kívánok mindanyaitoknak

Jó munkát!

Ádám Atya

Szerkesztői üzenetek. . . .

1. A mellékelt ábra Kozmon Gyuri clevelandi cserkész tisz látószögéből ábrázolja a VL szerkesztőjét. Köszönöm Gyuri, hogy a kezem nem felejtetted el.

2. Amint fentebbi levelemből kitűnik, ezentúl Magyarországról szerkesztem a VL-t. Kérek mindenkit, hogy minden anyagot, levelet a túlodalon jelzett címemre küldjön.

3. A VL legutolsó számában már utaltam Molley Kelly video programjára, ami egyébként az ideai cserkész lelkigyakorlatokon nagyon bevált mint beszélgetés indító program. Szentkirályiné, Juci jóvoltából most egy másik programra is utalhatok, amit én szintén nagyon jónak tartok. Fő ereje az, hogy nagyon világosan, erőteljesen és humorosan adja elő a házasság előtti önmegtartóztatás (tisztaság) melletti pozitív érveket. A kb. 50 perces magnószalag szerzője Run Hutchcraft. A program címe: SEX AT ITS BEST. Megrendelhető a következő címen: P.O. Box 1818, Wayne, N.J. 07474-1818. A szerző csekély adomány fejében (az összeg nincs meg szabva) mindenkinek szívesen megküldi. Serdülőkkel foglalkozó vezetőknek és szülőknek nagyon ajánlom ezt a programot is. □

